

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

HATAY BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
2017 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2018

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	4
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	4
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	23
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	23
8.	EKLER.....	63

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu	1
Tablo 2: Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu	2
Tablo 3: Geçici Kabulü Yapıldığı Halde 258 Hesapta Takip Edilen Yapım İşleri.....	8
Tablo 4: 16.465 Numaralı Yevmiye Kaydı	28
Tablo 5: Gider Yazılan Bilgisayar Yazılımları	31
Tablo 6: Vergi Tahsilat Oranları	48

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Hatay Büyükşehir Belediyesi tahakkuk esaslı Devlet muhasebe sistemine tabi olup, bütçesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesinde yapılan sınıflandırma uyarınca mahalli idare bütçesi olarak hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. Muhasebe kayıt sistemi Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre oluşturulmuştur.

Hatay Büyükşehir Belediyesi'nde 2017 yılı net bütçe gelirleri 703.679.606,60 TL olarak gerçekleşmiş olup, ekonomik sınıflandırmaya göre ayrıntısı aşağıdaki gibidir.

Tablo 1: Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu

Hesap Kodu	Yardımcı Hs. Kodu	GELİRİN TÜRÜ	2017 Yılı (TL)
800	01	Vergi Gelirleri	7.308.987,98
800	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	35.167.570,57
800	04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	0,00
800	05	Diğer Gelirler	660.907.830,87
800	06	Sermaye Gelirleri	643.761,81
BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI			704.028.151,23
BÜTÇE GELİRLERİNDEN RET VE İADELER			348.544,63
NET BÜTÇE GELİRİ			703.679.606,60

Hatay Büyükşehir Belediyesi'nde 2017 yılı bütçe giderleri 812.148.031,03 TL olarak gerçekleşmiş olup, ekonomik sınıflandırmaya göre ayrıntısı aşağıdaki gibidir.

Tablo 2: Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu

Hesap Kodu	Yardımcı Hs. Kodu	GİDERİN TÜRÜ	2017 Yılı (TL)
830	01	Personel Giderleri	93.977.058,70
830	02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	16.619.187,61
830	03	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	347.990.567,96
830	04	Faiz Giderleri	15.517.960,45
830	05	Cari Transferler	25.349.508,15
830	06	Sermaye Giderleri	312.693.748,16
BÜTÇE GİDERLERİ TOPLAMI			812.148.031,03

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli

- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Alt Yapı Koordinasyon Merkezi Hesabının Kurum Bütçesi İçerisinde Yer Almayarak Emanetler Hesabında İzlenmesi

Hatay Büyükşehir Belediyesi altyapı hizmetlerini yürüten Alt Yapı Koordinasyon Merkezine ait gelir ve giderlerin 333 Emanetler hesabında izlendiği ve kurum bütçesine dâhil edilmediği görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu "Alt yapı hizmetleri" başlıklı 8inci maddesinde; Büyükşehir içindeki alt yapı hizmetlerinin koordinasyon içinde yürütülmesi amacıyla büyükşehir belediye başkanı ya da görevlendirdiği kişinin başkanlığında, yönetmelikle belirlenecek kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşların temsilcilerinin katılacağı alt yapı koordinasyon merkezinin kurulacağı, Büyükşehir ilçe belediye başkanlarının

kendi belediyesini ilgilendiren konuların görüşülmesinde koordinasyon merkezlerine üye olarak katılabileceği, Alt yapı koordinasyon merkezi toplantılarına ayrıca gündemdeki konularla ilgili kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının (oda üst kuruluşu bulunan yerlerde üst kuruluşun) temsilcilerinin de davet edilerek görüşlerinin alınabileceği, ayrıca Görev ve yetkileri başlıklı 8'nci maddesinde; ortak programa alınan alt yapı hizmetlerinin amaca uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi için "Alt Yapı Yatırım Hesabı" adı altında bir hesap oluşturulacağı ifade edilmiştir.

Anılan Kanun maddelerine dayanılarak hazırlana Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin amaç başlıklı 1'nci maddesinde ise; bu Yönetmeliğin amacının; büyükşehir belediyesi bünyesinde kurulan Alt Yapı Koordinasyon Merkezi ile Ulaşım Koordinasyon Merkezinin çalışma usul ve esaslarını düzenlemek olduğu, Alt Yapı Yatırım Hesabı başlıklı 14'ncü maddesinde; alt yapı yatırım hesabının, ortak programa alınan altyapı hizmetlerinin amaca uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi için belediye ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının bütçelerine konulan ödeneklerden bu hesaba yapılacak aktarım ile kazılardan elde edilen gelirlerden oluştuğu, alt yapı koordinasyon merkezi bütçesinin büyükşehir belediye bütçesi içinde yer alacağı, ayrıca, belediye ve diğer bütün kamu kurum ve kuruluşlarının bütçelerine konulan ödeneklerden, alt yapı koordinasyon merkezi bünyesinde oluşturularak alt yapı yatırım hesabına aktarılacak tutarların da gelir bütçesinin ilgili bölümünde gösterileceği ve bu gelirlerin amacının dışında harcanamayacağı hüküm altına alınmıştır.

2017 yılına ilişkin yapılan incelemede ise; Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından alt yapı hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla oluşturulan Alt Yapı Yatırım Hesabının kurum bütçesine dâhil edilmediği ve 333 Emanetler Hesabında izlendiği görülmüştür. Bu hesabın borç tutarı 16.243.844,91TL, alacak tutarı ise 23.600.624,88 TL olup hesap bakiyesi 7.356.779,97-TL'dir. Dolayısıyla bahsedilen tutarlar kurum bütçesine dâhil edilmemiştir.

Yapılan açıklamalar neticesinde kurum bütçesine dahil edilmesi gereken Alt Yapı Yatırım Hesabının 333 Emanetler Hesabında izlenmesi mevzuat hükümlerine aykırılık oluşturmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Altyapı koordinasyon merkezi hesaplarında önce bütün ilçelerin alacakları 333 emanetler hesabına alınmaktadır. Bu hesapta ilçeler adına tahsil edilen tutarlar alt yapı koordinasyon merkezi tarafından gönderilen yazılar doğrultusunda ilgili ilçelere aktarılmakta aynı yazılarda Hatay Büyükşehir Belediyesine gelir kaydedilmesi gereken tutarlar Bütçeye gelir kaydedilmektedir. (Ek-1)" Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında Altyapı Koordinasyon Merkezi gelirlerinin kullanılmasında önce bütün ilçelerin alacaklarının 333 Emanetler Hesabına aldığı, ilçeler adına tahsil edilen tutarların alt yapı koordinasyon merkezi tarafından gönderilen yazılar doğrultusunda ilgili ilçelere aktarılarak aynı zamanda Hatay Büyükşehir Belediyesine gelir kaydedilmesi gereken tutarların bütçeye gelir kaydedildiği ifade edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 333 Emanetler Hesabı, Hesabın niteliği başlıklı 260'ıncı maddesinde bu hesabın, emanet olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Mali tablolarda yapılan incelemede; kamu idaresi cevabında belirtildiği üzere altyapı çalışmaları nedeniyle ilgili ilçe belediyelerine 333 Emanetler Hesabından yer alan AYKOME hesabından aktarmalar yapıldığı ancak bu tutarların bütçeleştirilmediği görülmüştür.

Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin Alt Yapı Yatırım Hesabı başlıklı 14'ncü maddesinde; alt yapı yatırım hesabının, ortak programa alınan altyapı hizmetlerinin amaca uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi için belediye ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının bütçelerine konulan ödeneklerden bu hesaba yapılacak aktarım ile kazılardan elde edilen gelirlerden oluştuğu, alt yapı koordinasyon merkezi bütçesinin büyükşehir belediye bütçesi içinde yer alacağı, ayrıca, belediye ve diğer bütün kamu kurum ve kuruluşlarının bütçelerine konulan ödeneklerden, alt yapı koordinasyon merkezi bünyesinde oluşturularak alt yapı yatırım hesabına aktarılacak tutarların da gelir bütçesinin ilgili bölümünde gösterileceği ve bu gelirlerin amacının dışında harcanamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Yapılan açıklamalar neticesinde; Hatay Büyükşehir Belediyesi bütçesi dahilinde izlenmesi gereken Alt Yapı Yatırım Hesabının kurum tarafından emanet olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların izlenmesi için kullanılması gereken 333 Emanetler Hesabında izlenmesi ve bu hesaba kaydedilen gelirlerin ve bu hesaptan yapılan giderlerin bütçeleştirilmemesi mevzuata aykırılık oluşturmaktadır.

Bulgu konusu tespitinin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: Geçici Kabulü Yapıldığı Halde Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında Takip Edilen Yatırımların Bulunması

Kurum mali tablolarının incelenmesinde; geçici kabulü yapıldığı halde 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında takip edilen yatırım işleri bulunduğu görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı" başlıklı 204'ncü maddesinde;

"Bu hesap, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılır."

"Hesabın işleyişi" başlıklı 205'nci maddesinde;

"Yapılmakta olan yatırımlar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Borç

1- Gerek yılı içerisinde gerekse yıllara sari olarak yapımı süren ve tamamlandığında ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacak tutarlar, bir taraftan bu hesaba borç, kesintiler ilgili hesaplara, ödenecek tutar 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

Söz konusu tutar taahhütler hesabında izlenen yıllara sari bir taahhüde ilişkin bir ödeme ise, 921-Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabına borç, 920-Gider Taahhütleri Hesabına alacak kaydedilir.

2- Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce mevcut olan yapılmakta olan yatırımlardan envanteri yapılanların tespit edilen değerleri bu hesaba borç, 500-Net Değer/Sermaye Hesabına alacak kaydedilir. Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği yıldan önce başlayan ve hakediş ödemesi yapılan işlere ait tutarlar, ilk hakediş ödemesinde bu hesaba borç, 500-Net Değer/Sermaye Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

1- Tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarlar bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedilir.

2- Henüz tamamlanmadan satış, devir ve benzeri yollarla elden çıkarılan iş tutarlarının elden çıkarma bedeli, 102-Banka Hesabına veya ilgili diğer hesaplara borç, bu hesaba alacak;

diğer taraftan 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak; 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç, (maliyet bedeli ile elden çıkarma bedeli arasındaki aleyhte fark 630-Giderler Hesabına borç, lehte fark ise 600-Gelirler Hesabına alacak) kaydedilir."

denilmektedir.

Yapılan inceleme neticesinde geçici kabulü yapıldığı halde 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında takip edilen yapım işleri bulunduğu tespit edilmiş olup, bunlardan bazılarına ilişkin bilgiler tabloda verilmiştir.

Tablo 3: Geçici Kabulü Yapıldığı Halde 258 Hesapta Takip Edilen Yapım İşleri

İşin Adı	Toplam Sözleşme Bedeli (TL)
2016/154643	8.527.300,00
Karaksi Göleti Çevre Düzenlemesi ve sosyal tesisler yapım işi	4.601.086,00
2017/153404 Belen-Kumlu ilçeleri muhtelif yolların beton asfalt yapım işi	11.234.356,00
Altınözü-Yayladağ İlçeleri Muhtelif Yolların Beton Asfalt Yapım İşleri	5.400.000,00
Payas İlçesi Muhtelif Yolların Beton Asfalt Yapım İşleri	5.819.100,00
Reyhanlı İlçesi Mustafa Kemal Parkı Yapım İşleri	518.711,98
Arsuz İlçesi Muhtelif Yolların Beton Asfalt Yapım İşleri	9.374.650,00
Asi Nehrine Dökülen Kanalizasyon Sularının Toplanması İşleri	1.865.473,00
Hatay 1.Bölge Muhtelif Mezarlıkların Çevre Düzenleme Yapım İşleri	828.766,00
TOPLAM	48.169.442,98

Geçici ve kesin kabulü yapılan yapım işlerinin ilgili oldukları maddi duran varlık hesaplarında takip edilmemesi mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini olumsuz yönde etkilemektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Geçici ve kesin kabulü yapılan yapım işleri ilgili dairelerden istenmiş olup, gelen bilgiler doğrultusunda ilgili oldukları maddi duran varlık hesaplarına kayıtları yapılmıştır. Bundan sonra da bu daha dikkatli takip edilecektir. Bu hesaplarla ilgili yapılan düzeltme örnekleri ektedir." Denilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, 31.12.2017 tarihi itibarıyla 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabından çıkışı yapılan ve ilgili maddi duran varlık hesaplarına kaydedilen yatırımlara ilişkin yevmiye kayıtlarını beyan etmişse de; yapılan denetim sırasında kamu idaresinden geçici kabulü yapılan yapım işlerine ilişkin liste temin edilememiştir.

Diğer taraftan; bulguda belirtilen yapım işlerine ait tutarların yıl sonu itibarıyla yapılan aktarma kayıtlarında da yer almadığı görülmüş olup söz konusu tespitler geçerliliğini sürdürmektedir.

Geçici kabulü yapıldığı halde 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında kayıtlı bulunan 48.169.442,98 TL tutarındaki yapım işinin ilgili oldukları varlık hesabı yerine bu hesapta takip edilmesi, 2017 yılı mali tablolarında hataya sebebiyet vermektedir.

BULGU 3: Hatay Su ve Kanalizasyon İdaresinin Görev Alanına Giren Yapım İşleri İçin Kurum Bütçesinden Harcama Yapılması

Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından Hatay Su ve Kanalizasyon İdaresinin görev alanına giren kanalizasyon, ishale hatları ve sulama tesisleri için yapım ihalesine çıkıldığı ve bu kapsamda kurum bütçeden ödeme yapıldığı görülmüştür.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun Görev ve yetkiler başlıklı 2 nci maddesini (d) fıkrasında;

"Su ve kanalizasyon hizmetleri konusunda hizmet alanı içindeki belediyelere verilen görevleri yürütmek ve bu konulardaki yetkileri kullanmak"

Genel Müdürlüğün görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

Aynı Kanunun Ek 5 nci maddesinde ise bu Kanunun diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Hatay Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi (HATSU) Genel Müdürlüğü, Bakanlar Kurulunun 13.03.2014 tarih ve 2014/6072 sayılı kararının, 31.03.2014 tarih ve 28958 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanması ile kurulmuştur.

2017 yılı hesap ve işlemlerinin incelemesinde; Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından Asi nehrine dökülen atık suların engellenmesi amacıyla kanalizasyon yapımı ve muhtelif ilçelerde sulama tesisi ve ishale hatları yapımı için ihaleye çıkıldığı ve bu kapsamda yapım işi sözleşmesi imzalayarak kurum bütçesinden toplam 8.710.371,87-TL harcama yapıldığı görülmüştür.

Her ne kadar Hatay Su ve Kanalizasyon İdaresi Büyükşehir Belediyesine bağlı bir idare olsa da bahsedilen görevleri yerine getirmek için ayrı bir bütçe ve tüzel kişiliğe sahiptir.

Yukarda yapılan açıklamalara göre, su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek amacıyla kurulan ve ayrı bir bütçesi bulunan Hatay Su ve Kanalizasyon İdaresinin görev alanına gire bir konuda ihale yapılarak belediye bütçesinden harcama yapılmasının mevzuata aykırılık oluşturduğu değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Kamu idaresinin cevabında "Hatay Büyükşehir Belediyesi olarak yapılan çalışma Asi nehrinde kokunun giderilmesi için yapılan çalışmaların karşılığındadır. Hatay Su ve Kanalizasyon İdaresinin görev alanına giren konularda bütçe gideri yapılmamaktadır. Bu konuda gerekli özen gösterilmeye devam edecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında kurum bütçesinden yapılan ödemelerin Asi nehrinde oluşan kokunun giderilmesi için yapıldığı. Hatay Su ve Kanalizasyon İdaresinin görev alanına giren konularda bütçe gideri yapılmadığı ifade edilmiştir.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun Görev ve yetkiler başlıklı 2 nci maddesini (d) fıkrası gereği

Hatay Büyükşehir Belediyesi hizmet alanı içerisindeki su ve kanalizasyon hizmetleri yürütmek ve bu konulardaki yetkileri kullanmak Hatay Su ve Kanalizasyon İdaresi'nin sorumluluğundadır.

Yapılan incelemede ise; 2017/161003 nolu ihale ile Antakya ve İskenderun Bölgelerinde bulunan sulama tesislerinin bakım onarım ve yenilenmesi işinin, 2017/323924 nolu ihale ile Asi nehrine dökülen kanalizasyon sularının toplanması yapım işinin, 2017/289909 nolu ihale ile Samandağ ilçesi genelinde dere ıslahı işinin, 2017/542314 nolu ihale ile Hatay İli Antakya İlçesi Serinyol Mahallesi (Akıncılar Mevkii) sulama tesisi yapım işinin, 2017/540964 nolu ihale ile Hatay İli Hassa İlçesi Küreci Mahallesi sulama tesisi yapım işinin, 2017/581050 nolu ihale ile Hatay İli Kırıkhan İlçesi Balarmudu Mahallesi sulama tesisi tamamlama yapım işinin, 2017/599478 nolu ihale ile Hatay ili Antakya ilçesi Uzunaliç Mahallesi sulama tesisi yapım işinin, 2017/610134 nolu ihale ile Maraşboğazı Mahallesi sulama tesisi yenileme yapım işinin Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından ihale edilerek kurum bütçesinden ödeme yapıldığı görülmüştür.

Söz konusu su ve kanalizasyon hizmetlerine ait yapım işlerinin toplam bedeli 8.710.371,87 TL olup Hatay Büyükşehir Belediyesi bütçesinden karşılanmıştır.

Bakanlar Kurulunun 13.03.2014 tarih ve 2014/6072 sayılı kararının, 31.03.2014 tarih ve 28958 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanması ile kurulmuş bulunan. Hatay Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi mevcut iken su ve kanalizasyon hizmetlerine ilişkin kurum bütçesinden ödeme yapılması mevzuat hükümlerine aykırılık oluşturmaktadır

BULGU 4: Katma Değer Vergisi Hesaplarının Hatalı Kullanılması

Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından sadece otogar ve terminallerde temizlik hizmetleri için yapılan hakediş ödemelerinde 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının kullanılırken, çevre temizlik ve ilan reklam vergisi ile kazı bedeli, zemin tahrip ücreti, katı atık bedeli, mezbaha ücreti ile otogar ve terminallerden alınan ücretlerin tahsilinde 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi hesabının kullanıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı, Hesabın niteliği başlıklı 153'ncü maddesinde; bu hesabın mal ve hizmetin satın alınması sırasında satıcılara ödenen veya borçlanılan ve kurum açısından indirim hakkı doğuran katma değer vergisinin izlenmesi için kullanılacağı, 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı, Hesabın niteliği başlıklı 293'ncü maddesinde; bu hesabın, teslim edilen mal veya ifa edilen hizmetler üzerinden hesaplanan katma değer vergisi tutarları ile bu tutarlardan mahsup edilen ve ödenen tutarların izlenmesi için kullanılacağı

Aynı Yönetmelik'in 190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı, Hesabın niteliği başlıklı 151'nci maddesinde; bir dönemde indirilemeyen ve izleyen döneme devreden katma değer vergisinin bu hesapta izleneceği ve katma değer vergisi indirilinceye kadar bu hesapta bekletileceği hüküm altına alınmıştır.

2017 yılına ilişkin yapılan incelemede ise; Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından sadece otogar ve terminallerde temizlik hizmetleri için yapılan hakediş ödemelerinde 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının kullanılarak bu hesaba 251.215,38-TL kayıt yapılırken, çevre temizlik ve ilan reklam vergisi ile kazı bedeli, zemin tahrip ücreti, katı atık bedeli, mezbaha ücreti ile otogar ve terminallerden tahsil edilen ücretler için 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi hesabının kullanıldığı ve bu hesaba toplam 7.341.237,83-TL kaydedildiği görülmüştür. Ay sonlarında ise hesaplanan katma değer ile indirilecek katma değer vergisi

arasındaki fark, önceki yıldan devir bakiyesi 118.500.710,28-TL olan 190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabından düşülmek suretiyle muhasebeleştirilmiştir.

Bahsedilen mevzuat hükümleri gereği bir bedel karşılığı satmak üzere üretilen mal veya hizmetin girdisi olarak satın alınan mal ve hizmet için indirilecek katma değer vergisi kullanılırken bu mal veya hizmetin satışında da hesaplanan katma değer vergisi hesabının kullanılması gerekmektedir. Kurum tarafından yapılan uygulamada ise otogar ve terminallerde sunulan hizmetin üretim girdisi olarak sadece temizlik hizmeti alımı değerlendirilmiş ve sadece bu nedenle yapılan harcamalar için indirilecek katma değer vergisi hesabı kullanılmıştır. Bu durumla birlikte otogar ve terminaller sebebiyle tahsil edilen ücretlerle birlikte çevre temizlik ve ilan reklam vergisi ile kazı bedeli, zemin tahrip ücreti, katı atık bedeli, mezbaha ücreti bedellerinin tahsilinde de hesaplanan katma değer vergisi hesabı kullanılmıştır. Mevzuata uygun olarak da her ayın sonunda hesaplanan katma değer vergisi, indirilecek katma değer vergisinden fazla olduğundan aradaki fark devreden katma değer vergisinden düşülmüştür. Yapılan bu işlemin neticesinde 600 Gelirler Hesabında yer alması gereken tutarlar mali tablolarda yer almamıştır.

Yukarda yapılan açıklamalar sonucunda katma değer vergisi hesaplarının hatalı kullanılması sonucunda kurum faaliyet gelirleri arasında yer alması gereken tutarların mali tablolarda yer almaması mevzuat hükümlerine aykırılık oluşturmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; “Bundan sonra 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanununa göre belediyelerin görev alanı içindeki hizmetlerine giren harcamalar nedeniyle yüklenilen katma değer vergisi indirim konusu yapılamayarak maliyet unsuru olarak giderleştirilecektir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında, bundan sonra 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'na göre belediyelerin görev alanı içindeki hizmetlerine giren harcamalar nedeniyle yüklenilen katma değer vergisinin indirim konusu yapılamayarak maliyet unsuru olarak giderleştirileceği ifade edilmekle birlikte, bu durum 2017 mali tablolarında yapılan hatalı kayıtları değiştirmemektedir.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 5: Kurum Mali Tablolarında Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı Başlığı Altında Su Kuyuları ile Su ve Kanalizasyon Hatları Kaydının Bulunması

Hatay Su ve Kanalizasyon İdaresi kurulmuş ve şehre ait tüm su ve kanalizasyon altyapısı bu kuruma devredilmiş olmasına rağmen kurum mali tablolarında 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı başlığı altında su isale hatları, kanalizasyon hatları, baraj ve göletler, sulama kanalları ile kuyular ve bunlara ilişkin amortisman kayıtları bulunduğu görülmüştür.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş Ve Görevleri Hakkında Kanun Devir İşleri başlıklı 26'ncı maddesinde; bu kanunun 1'inci maddesinin 2'nci fıkrası gereğince Bakanlar Kurulu Kararı ile su ve kanalizasyon işleri İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi'ne verildiği, belediye ve köyler ile yakın çevresindeki belediye ve köylerin İstanbul Belediyesine bağlanmaları halinde bu belediye ve köylerin mevcut su, kanalizasyon tesisleri ve bunlarla ilgili taşınır ve taşınmaz malları, hak ve borçları ve personeli tüm özlük hakları ile birlikte bir protokolle İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi 'ne devredileceği, Ek 5'nci maddesinde ise; bu Kanun diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Hatay Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi (HATSU) Genel Müdürlüğü, Bakanlar Kurulu'nun 13.03.2014 tarih ve 2014/6072 sayılı kararının, 31.03.2014 tarih ve 28958 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanması ile kurulmuştur.

2017 yılına ilişkin yapılan incelemede ise; Hatay Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi kurulmuş olmasına ve su ve kanalizasyon ile ilgili tüm hak ve sorumluluklar bu kuruma devredilmiş olmasına rağmen Hatay Büyükşehir Belediyesi mali tablolarında su kuyuları, sulama kanalları ile su isale hatları ve kanalizasyon hatları olmak üzere toplam 27.075.794,97-TL'nin 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabında ve bu tutara ilişkin 3.090.708,92 -TL amortisman kaydının 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabında kayıtlı olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan açıklamalar neticesinde kurum mülkiyetinde bulunmayan su isale hatları, kanalizasyon hatları, baraj ve göletler, sulama kanalları ile kuyular ve bunlara ait amortisman kayıtlarının mali tablolarda yer almasının mevzuata aykırı olduğu düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “25 li grupta yer alan ve su kuyuları ve su ve kanalizasyon hatları, 10.05.2018 tarih ve 8954/1 sayılı yevmiye kaydı envanteri yapılmıştır. (Ek-8).” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında, su kuyuları ile su ve kanalizasyon hatlarına ilişkin envanter kayıtlarının 10.05.2018 tarih ve 8954/1 sayılı yevmiye kaydı ile yapıldığı ifade edilmekle birlikte bu durum 2017 mali tablolarında yapılan hatalı kayıtları değiştirmemektedir.

Bulgu konusu tespitinin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 6: Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı Tutarının Hatalı Olması

Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin 2017 yılı mali tablolarının incelenmesi neticesinde, 241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında takip edilen tutarların gerçek durumu yansıtmadığı anlaşılmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı" başlıklı 181'nci maddesinde;

"Bu hesap, mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar, bütçeye iade olunan sermayelerin izlenmesi için kullanılır."

182'nci maddesinde;

"Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabına ilişkin işlemler aşağıda gösterilmiştir.

a) Mal ve hizmet üreten kuruluşlara gerek nominal sermaye ve gerekse ayni sermaye transferi şeklindeki iştirakler gerçeğe uygun değerleri ile bu hesaba kaydedilir. Sermayesine iştirak edilen mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakdi veya ayni sermaye şeklindeki katılımlardan bu hesapta kayıtlı tutarların ilgili mal ve hizmet üreten kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerekir. Sermaye iştiraklerinin enflasyon düzeltilmesi işlemine tabi tutulması sonucunda ortaya çıkan artış ilgili mal ve hizmet üreten kuruluşların kayıtlarına uygun olarak bu hesaba kaydedilir. Değer artışlarının birbirine uygun şekilde kurum hesaplarına yansıtılmasında ilgili mal ve hizmet üreten kuruluşların enflasyon düzeltilmesi işlemi sonucu ortaya çıkan yeni değerler esas alınır. Mal ve hizmet üreten kuruluşlarca yapılan enflasyon düzeltilmesi işlemlerine ilişkin belgeler kuruma gönderilir. Muhasebe birimi sermaye hareketlerine ilişkin bu belgeleri esas alarak muhasebeleştirme işlemlerini yapar. Enflasyon düzeltilmesi ve sermaye hareketlerine ilişkin belgelerin birer kopyası muhasebeleştirme belgesine eklenir.

b) Bu hesaba kayıt yapılmasını gerektiren her bir işlemin belgesi en geç bir ay içinde muhasebe birimine intikal ettirilir. Söz konusu işlemlerden bütçe gelir ve gider hesaplarını ilgilendirenlere ilişkin kayıtların mahsup dönemi sonuna kadar, ilgili hesaplara kaydedilmek suretiyle yapılması zorunludur.”

denilmektedir.

Sermayesi Hatay Büyükşehir Belediyesi'ne ait şirketlere ilişkin olarak Hatay Ticaret Sicili Müdürlüğünden alınan bilgilerde, Hatay İmar Sanayi A.Ş.'nin kayıtlı sermayesinin 23.302.578 TL, HATMES Gıda Ürünleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nin kayıtlı sermayesinin 20.000 TL olduğu öğrenilmiştir. Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin 2017 yılı mali tablolarında ise; bu şirketlere yatırılan sermayelerin takip edilmesi gereken 241 Hesabının yıl sonu bakiyesinin 9.975.000 TL olduğu görülmüştür.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının gerçek değerleriyle mali tablolarda yer almaması mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Ticaret sicilinden sermaye tutarı ve sermaye oranı istenerek, muhasebe kayıtlarıyla uyumlu hale getirilecek hesap envanteri yapılacaktır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmiş olup, gerekli düzeltmelerin yapılacağı belirtilmişse de; yapılacak işlemlerin 2017 yılı mali tabloları üzerinde bir etkisi bulunmamaktadır.

Kamu idaresine ait şirketlerin kayıtlı sermayeleri ile muhasebe kayıtlarının uyuşmaması 241 Hesabının mali tablolarda hatalı gösterilmesine sebep olmaktadır.

Bulguda belirtilen hususların devam edip etmediği izleyen yıl denetimlerinde incelenecektir.

BULGU 7: Tahsisli Kullanılan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması

Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin taşınmaz kayıtlarıyla ilgili olarak yapılan incelemede, tahsisli kullanılan taşınmazların ilgili oldukları duran varlıkların alt hesap kodlarında takibinin yapılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin maddi duran varlıklar hesap grubuna ilişkin işlemleri anlatan 187'nci maddesinde:

“ 1) Edinilen maddi duran varlıklar, maliyet bedeli ile hesaplara alınır. Maliyet bedeline varlıkların elde edilmesinde yapılan her türlü gider ilave edilir. Bağış veya hibe olarak edinilen maddi duran varlıklar varsa bilinen değeri, yoksa değerlemesi yapıldıktan sonra tespit edilen değeri ile hesaplara alınır. Dönem sonlarında enflasyon düzeltmesi ve amortisman tabi tutulan maddi duran varlıkların miktar ve değerlerinde; satılma, başka bir birime devredilme, kaybolma, çalınma, yanma, kırılma, bozulma gibi nedenlerle ortaya çıkan eksilmeler ilgili tahakkuk dairesinin mal sorumlusu ve harcama yetkilisince muhasebe birimine bildirilir. Bunun üzerine muhasebe birimlerinde kayıtlar güncellenir. Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte mevcut olup hesaplarda yer almayan maddi duran varlıklardan envanter ve değerlemesi yapılanlar tahakkuk birimince bildirildikçe, muhasebe birimlerinde ilgili maddi duran varlık hesabı ve net değer hesabına kaydedilmek suretiyle hesaplara alınır. Henüz kayıtlara alınmamış olan maddi duran varlıklardan herhangi bir nedenle elden çıkarılanlar, öncelikle elden çıkarma değerleriyle, ilgili maddi duran varlık hesabı ve net değer hesabına kaydedilmek suretiyle hesaplara alınır. Kamu idaresinin mülkiyetinde olan taşınmazlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenler ve kamu idarelerinde tahsisli olarak kullanılanlar yardımcı hesaplar itibarıyla izlenir. Taşınmazların tahsisinin kaldırılmasına karar verilmesi halinde taşınmazı tahsis eden idare ile taşınmazın tahsis edildiği idarenin muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimleri tarafından tahsise ilişkin muhasebe kayıtları kapatılır. Maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyet, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edilir ve amortisman hesaplamasında dikkate alınır.

2) Tahsis edilen taşınmazlara yapılan değer artırıcı harcamalar, taşınmazın tahsis edildiği kamu idaresinin muhasebe hizmetini yürüten muhasebe birimince ilgili taşınmazın kayıtlı değeri üzerine ilave edilir. İlave edilen değer, taşınmazı tahsis eden kamu idaresine, bu kamu idaresince de muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimine kayıtlara alınmak üzere bildirilir.

3) Bunların dışında maddi duran varlıklar için yapılan her türlü normal bakım ve onarım harcamaları gider olarak kaydedilir.

4) Tahsis edilen taşınmazlardan, Hazineye ait olanlar milli emlak birimlerince, diğer kamu idarelerine ait olanlar ise yetkili birimlerce muhasebe birimlerine bildirilerek gerekli kayıtların yapılması sağlanır.

5) Kamu idaresinin mülkiyetinde olan taşınmazlar, bunlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenler ve kamu idarelerince tahsisli olarak kullanılanlar yardımcı hesaplar itibarıyla izlenir.

6) Taşınmazların tahsisinin kaldırılmasına karar verilmesi halinde taşınmazı tahsis eden idare ile taşınmazın tahsis edildiği idarenin muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimleri tarafından tahsise ilişkin muhasebe kayıtları kapatılır. “

denilmektedir.

Belirtilen mevzuat hükümleri gereği Hatay Büyükşehir Belediyesi'ne tahsis edilen 20 adet arsa ve araziye ilişkin kayıtların ilgili duran varlık hesaplarının detay kodlarında takip edilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Taşınmazların değerlemesi çalışmalarının tamamlanmasından sonra tahsis edilen taşınmazlarının muhasebe kayıtlarda izlenecektir." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulguda belirtilen hususlara iştirak etmişse de; tahsisli kullanılan taşınmazların muhasebe kayıtlarına alınmaması mali tabloların doğruluğunu ve güvenirliliğini olumsuz yönde etkilemektedir.

BULGU 8: Taşınmazların Tamamının Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması ve Gerekli Formların Düzenlenmemesi

2017 yılı kesin mizan cetveli ve taşınmaz kayıtlarının incelenmesinden, Hatay Büyükşehir Belediyesine ait taşınmazların tamamının muhasebe kayıtlarına alınmadığı ve Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik ekinde belirtilen formlara kaydedilmediği görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin 5'nci maddesinde; *"Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır. Kayıtların belgeye dayanması esastır. Kayıt işlemleri; taşınmaz giriş ve çıkış kayıtlarının tutulması ve ilgili cetvellere kaydedilmesi süreçlerini kapsar. Genel Yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin mülkiyetinde, idaresinde ve kullanımında bulunan taşınmazların kaydı ve yönetimi ile ilgili olarak bu yönetmelik gereğince yapılması gereken kayıt ve kontrol işlemleri kuruluş kanunları ile özel mevzuatlarındaki hükümler uyarınca, bu idarelerin yetkili ve görevli birimleri tarafından yapılır. Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri bu yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara göre, harcama yetkilileri tarafından görevlendirilecek personele yaptırılabilir."* denilmektedir.

Bu yönetmeliğin 7'nci maddesindeki hükümlerde ise, tapu kütüğünde kayıtlı olan veya olmayan taşınmazların kayıt usullerine ilişkin esaslar açıklanmış, 8'nci ve 9'ncü maddelerinde de taşınmazların numaralandırılarak, elde ediliş şekillerine göre hangi kayıt belgeleri ile birlikte dosyalanacağı açıklanmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192 ve 193'ncü maddelerinde de taşınmazların kayıt ve değerlemelerine ilişkin hükümler yer almaktadır. Bu maddelerde yer alan hükümlere göre, maddi duran varlıklar, maliyet bedelleri ile hesaplara alınırlar. Maliyet bedeline varlıkların elde edilmesinde yapılan her türlü gider ilave edilir. Bağış veya hibe olarak edinilen maddi duran varlıklar, varsa bilinen değeri, yoksa değerlemesi yapıldıktan sonra tespit edilen değeri ile hesaplara alınır.

Maddi duran varlıkların tamamının gerçek bedeli ve değeri üzerinden muhasebeleştirilmesi esas olduğundan, envanteri tam çıkarılamayan ve değerlemesi yapılmayan maddi duran varlık kayıtları gerçeği yansıtmayacak, mali tablo ve raporlarda gerçek

bilgileri ve değerleri ile yer almayacaktır. Tüm maddi duran varlıkların envanteri çıkarılıp, değerlendirilmesi yapılmadığı takdirde 500 Netdeğer Hesabı da gerçek değerini göstermeyecektir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 346'ncı Maddesinde, 500 Net Değer Hesabıyla ilgili olarak:

"Bu hesap, hesaplarda kayıtlı varlıklar toplamı ile yabancı kaynaklar, değer hareketleri, yeniden değerlendirme farkları, geçmiş yıllar olumlu-olumsuz faaliyet sonuçları ve dönem faaliyet sonuçları toplamı arasındaki fark; hesaplarda kayıtlı olmayan varlık ve yabancı kaynaklardan kaydi envanteri yapılarak hesaplara alınanlar ile öz kaynaklar ana hesap grubundaki diğer hesaplarda kayıtlı tutarlardan bu hesaba aktarılmasına karar verilenlerin izlenmesi için kullanılır.

Envanteri yapılan varlık karşılıkları bu hesaba alacak, ilgili varlık hesabına borç kaydedilir." denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri ve değerlendirmelerden de anlaşılacağı üzere, mülkiyeti Hatay Büyükşehir Belediyesi'ne ait 1550 adet taşınmazın değer tespitinin yapılarak muhasebe kayıtlarına alınması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Taşınmazlar üzerinde yapılan çalışmaların tamamlanmasından sonra, muhasebe kayıtlarına alınması ve gerekli formlar doldurulacaktır. (Ek-10)" Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulguda belirtilen hususlara iştirak etmişse de, kamu idaresine ait taşınmazların tamamının muhasebe kayıtlarına yansıtılmaması mali tablolarda yer almaması tabloların doğruluğunu ve güvenirliğini olumsuz etkilemektedir.

BULGU 9: Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabının İlgili Alt Bölümlere Aktarımının Yapılmaması

Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından geçmiş yıllar olumlu faaliyet sonuçları hesabının alt bölümlerine ilişkin dönem sonu aktarma kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin Dönem sonu işlemleri başlıklı 480'inci maddesinin 14'ncü fıkrasında geçmiş yıllar olumlu faaliyet sonuçları hesabında kayıtlı tutarların, bu hesapların ilgili alt bölümüne aktarılması için bu hesaba borç ve alacak kaydı yapılacağı, Dönem başı işlemleri başlıklı 481'nci maddesinin 2'nci fıkrasında ise; açılış kaydını

takiben önceki yıl olumlu veya olumsuz faaliyet sonucu geçmiş yıllar olumlu faaliyet sonuçları hesabı veya geçmiş yıllar olumsuz faaliyet sonuçları hesabına aktarılacağı ifade edilmiştir.

Aynı yönetmeliğin 570 Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı, Hesabın işleyişi başlıklı 356'ncı maddesinin 2'nci fıkrasında Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabında kayıtlı tutarlardan beş yılı dolduranların bu hesaba borç, 500-Net Değer/Sermaye Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir. Bu amaçla da Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan Mahalli İdareler detaylı hesap planında 570 Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabının alt başlıkları olarak N-1, N-2, N-3, N-4, N-5 yer almaktadır.

2017 yılına ilişkin yapılan incelemede ise; Hatay Büyükşehir Belediyesi mali tablolarında yer alan 570 Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları hesabının alt başlıklarına ilişkin aktarmanın dönem sonunda yapılmadığı ve kurumun inceleme yılında olumsuz faaliyet sonucu verdiği 591 Dönem Olumsuz faaliyet sonuçları hesabına 26.683.984,90 –TL kayıt yapıldığı görülmüştür. Bu durumda ertesi yıl başlangıcında 591 Dönem Olumsuz faaliyet sonuçları hesabına kayıtlı tutar, 580 Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı N-1 yılına devir kaydı yapıldığında N-1 yılında hem olumlu hem de olumsuz faaliyet sonucu kaydı oluşacaktır.

Yapılan açıklamalar dâhilinde 570 Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabına ilişkin aktarımların dönem sonunda yapılmamış olması, N-1 yılı için olumlu ve olumsuz faaliyet sonuçları kaydına ve beş yılın sonunda bu hesapta yer alan tutarların 500-Net Değer/Sermaye Hesabına alacak kaydedilmesi gerektiğinden hatalı kayıtlara sebebiyet vereceği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “2018 yılı mizanları incelendiğinde geçmiş yıllar olumlu faaliyet sonuçlarının n-1, n-2 şeklinde alt bölümlere aktarılmış olarak görülmektedir. (Ek-5)” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında 2018 yılı mizanları incelendiğinde geçmiş yıllar olumlu faaliyet sonuçlarının n-1, n-2 şeklinde alt bölümlere aktarılmış olarak görülebileceği ifade edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin Dönem sonu işlemleri başlıklı 480'inci maddesinin 14'ncü fıkrasında geçmiş yıllar olumlu faaliyet sonuçları hesabında kayıtlı tutarların, bu hesapların ilgili alt bölümüne aktarılması için bu hesaba borç ve alacak kaydı

yapılacağı, Dönem başı işlemleri başlıklı 481'nci maddesinin 2'nci fıkrasında ise; açılış kaydını takiben önceki yıl olumlu veya olumsuz faaliyet sonucu geçmiş yıllar olumlu faaliyet sonuçları hesabı veya geçmiş yıllar olumsuz faaliyet sonuçları hesabına aktarılacağı ifade edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin Dönem sonu işlemleri başlıklı 480'inci maddesinin 14'ncü fıkrası gereği geçmiş yıllar olumlu faaliyet sonuçları hesabında kayıtlı tutarların, bu hesapların ilgili alt bölümüne aktarılması işleminin dönem başı işlemi olarak değil dönem sonunda yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında 2018 yılına ilişkin muhasebe kayıtlarında geçmiş yıllar olumlu faaliyet sonuçları hesabında kayıtlı tutarların, bu hesapların ilgili alt bölümüne aktarılması işleminin yapıldığı ifade edilmekle birlikte inceleme dönemi 2017 yılı olup söz konusu muhasebe kaydı dönem sonu işlemi olarak 2017 yılı sonunda yapılması gerekmektedir.

Sonuç olarak 570 Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabına ilişkin aktarımların dönem sonunda yapılmayarak ertesi yılbaşında yapılması mevzuat hükümlerine aykırılık oluşturmaktadır.

Bulgu konusu tespitinin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 10: Kuruma Bağışlanan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması

Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin taşınmazlarına ilişkin yapılan incelemede; belediyeye bağışlanan taşınmazların muhasebe sistemine yansıtılmadığı anlaşılmıştır.

Taşınmazların kaydına yönelik açıklamalarda bulunulan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinde;

“a) Maddi duran varlıkların hesaplara alınması

1) Edinilen maddi duran varlıklar, maliyet bedeli ile hesaplara alınır. Maliyet bedeline varlıkların elde edilmesinde yapılan her türlü gider ilave edilir. Bağış veya hibe olarak edinilen maddi duran varlıklar varsa bilinen değeri, yoksa değerlemesi yapıldıktan sonra tespit edilen değeri ile hesaplara alınır..”

189'ncü maddesinde;

“3) Bedelsiz olarak kuruma intikal eden arsa ve araziler tespit edilen değerleri üzerinden bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir..”

hükümlerine yer verilmektedir.

Hatay Büyükşehir Belediyesi'ne bağışı yapılan 13 adet arsa ve arazi bulunduğu tespit edilmiş olup, bu taşınmazların da yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine uygun olarak muhasebe kayıtlarına alınması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Kuruma bağışlanan taşınmazlar değer tespit çalışmalarının tamamlanmasından sonra muhasebe kayıtlarına alınacaktır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulguda belirtilen hususlara iştirak etmektedir. Bununla birlikte; kamu idaresine bağışlanan 13 adet taşınmazın muhasebe kayıtlarına yansıtılmaması, ilgili varlık hesabı ile 600 Gelirler Hesabında hataya yol açmaktadır.

Bulguda belirtilen hususların devam edip etmediği izleyen yıl denetimlerinde incelenecektir.

BULGU 11: Taşınmazlar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Gider Kaydedilmesi

Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından taşınmazlar için yapılan değer artırıcı harcamaların ilgili maddi duran varlıklar hesaplarına kaydedilmeyerek doğrudan gider kaydedildiği görülmüştür.

4.11.2015 tarihli ve 295224 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin (Sıra No: 47) Amortisman ve Tükenme Payları başlıklı 6'ncı maddesinde; maliyet bedeli, 28/12/2006 tarihli ve 2006/11545 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Taşınır Mal Yönetmeliği'nin eki listede yer alan dayanıklı taşınırların her biri için 14.000,00- TL'yi, 13/9/2006 tarihli ve 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'te yer alan taşınmazlar için 34.000,00-TL'yi aşmayan duran varlıklar ile tutarına bakılmaksızın Maddi Olmayan Duran Varlıklar ve Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar hesap gruplarında izlenen varlıklar için amortisman oranı % 100 olarak belirlendiği ve bunun sonucunda maliyet bedeli bu tutarlara kadar olan duran varlıkların, hesaplara alındığı yılın sonunda tamamen amorti

edileceği, hesaplarda kayıtlı duran varlıklar için yapılan harcamalardan yukarıda belirtilen limitleri aşanların değer artırıcı harcama olarak kabul edileceği ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede; muhtelif yol ve güzergâhlara yapılan menfez, korkuluk ve duvar işleri ile çevre düzenlemeleri ve gayrimenkul bakım ve onarım giderlerini ihtiva eden ve her biri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Genel Tebliği (Sayı 47)'de belirtilen sınırı aşan tutarda 110 adet muhasebe kaydıyla toplam 6.432.753,00-TL harcamanın ilgili maddi duran varlık hesaplarında takibinin yapılmadığı, bunun yerine doğrudan gider kaydedildiği anlaşılmıştır.

Yapılan açıklamalar nedeniyle ilgili maddi duran varlıklar hesaplarına kaydedilmesi gereken değer artııcı harcamaların doğrudan gider yazılarak muhasebeleştirilmesi mevzuat hükümlerine aykırılık oluşturmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Muhtelif yol güzergahlara yapılacak menfez, korkuluk, duvar ve benzeri işlerle çevre düzenlemeleri, gayrimenkul bakım ve onarım giderlerinin kayıtları esasında değer arttırıcı işler için maddi duran varlıklar hesaplarında takibin yapılabilmesi için özen gösterilecektir." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulguda belirtilen hususlara iştirak etmiştir. Bununla birlikte; taşınmazlar için değer artırıcı harcama niteliğinde olan 6.432.753,00-TL tutarındaki harcamanın giderleştirilmesi, mali tablolarda 630 Giderler Hesabının olduğundan fazla, ilgili varlık hesaplarının ise düşük görünmesine sebebiyet vermektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Hatay Büyükşehir Belediyesi 2017 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde açıklanan hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Alen Belediyesi Tarafından Kuruma Yapılan Nakit Bağışın Bütçeye Gelir Kaydedilmeyerek Emanetler Hesabında İzlenmesi

Alen Belediyesi tarafından Hatay Büyükşehir Belediyesi'ne yapılan bağışın bütçeye gelir kaydedilmeyerek 333 Emanetler hesabında izlendiği görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun Büyükşehir belediyesinin gelirleri başlıklı 23'ncü maddesinde şartlı ve şartsız bağışlar büyükşehir belediyesi gerileri arasında sayılmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin Bağış ve yardımlar başlıklı 17' nci maddesinde ise; yapılan her türlü bağış ve yardımların gelir kaydedileceği, nakdi olmayan bağış ve yardımların ilgili mevzuatına göre değerlendirmeye tabi tutulacağı ve kayıt altına alınacağı, yapılan şartlı bağış ve yardımların, üst yöneticinin onayı ile gelir bütçesinde bağış ve yardımlar bölümüne gelir yazılacağı ve gider bütçesinde bu hizmetin ödeneği varsa bu ödeneye ekleneceği; yoksa bütçede öngörülen tertibe ödenek yazılarak tahsis amacına harcanacağı, bu ödenekten amaç dışında başka bir tertibe aktarma yapılamayacağı, bu ödeneklerden mali yılsonuna kadar harcanmamış olan tutarların, bağış ve yardımın amacı gerçekleşinceye kadar ertesi yıl bütçesine devir olunarak ödenek kaydedileceği, ancak, bu ödeneklerden tahsis amacı gerçekleştirilmiş olanlardan kalan tutarlara ilişkin ödenekleri iptal etmeye üst yöneticinin yetkili olduğu ifade edilmiştir.

Aynı yönetmeliğin 800 Bütçe Gelirleri Hesabı, Hesabın işleyişi başlıklı 383'ncü maddesinde; muhasebe birimlerince bağış ve yardım olarak tahsil olunan paraların bir taraftan 600 Gelirler Hesabına alacak, 100 Kasa Hesabı veya 102 Banka Hesabına borç; diğer taraftan 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

2017 yılına ilişkin yapılan incelemede ise; Hatay Büyükşehir Belediyesi'ne Alen Belediyesi tarafından yapılan toplam 1.363.722,43 TL nakit bağışın bütçeye gelir kaydedilmediği ve 333 Emanetler Hesabında izlendiği görülmüştür.

Yapılan açıklamalar neticesinde kurum bütçesine dahil edilmesi gereken nakdi bağışın 333 Emanetler Hesabında izlenmesi mevzuat hükümlerine aykırılık oluşturmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; “Alen Belediyesince gönderilen tutarlar Hatay Valiliği'nin de dahil olduğu ortak proje kapsamında, Hatay da yapılacak olan okul için gönderilmektedir.

Bundan dolayı gelen tutarlar doğrudan bir Hatay Büyükşehir Belediyesi projesi olmadığı için 104 projeler hesabında, şartlı ve/veya şartsız bağış olmadığı içinde 600 Gelirler

Hesabı çalıştırılmamaktadır. Bundan dolayı 333 Emanetler Hesabında izlenmektedir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında Alen Belediyesi tarafından yapılan nakdi bağışın Hatay Valiliği'nin de dahil olduğu ortak proje kapsamında, Hatay ilinde yapılacak olan okul için yapıldığı ve bu nedenle de 104 projeler hesabında, şartlı ve/veya şartsız bağış olmadığı içinde 600 Gelir Hesabına kaydedilmeyerek 333 Emanetler Hesabında izlendiği ifade edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin Bağış ve yardımlar başlıklı 17' nci maddesinde ise; yapılan her türlü bağış ve yardımların gelir kaydedileceği, nakdi olmayan bağış ve yardımların ilgili mevzuatına göre değerlendirmeye tabi tutulacağı ve kayıt altına alınacağı, yapılan şartlı bağış ve yardımların, üst yöneticinin onayı ile gelir bütçesinde bağış ve yardımlar bölümüne gelir yazılacağı ve gider bütçesinde bu hizmetin ödeneği varsa bu ödeneye ekleneceği; yoksa bütçede öngörülen tertibe ödenek yazılarak tahsis amacına harcanacağı, bu ödenekten amaç dışında başka bir tertibe aktarma yapılamayacağı, bu ödeneklerden malî yılsonuna kadar harcanmamış olan tutarların, bağış ve yardımın amacı gerçekleşinceye kadar ertesi yıl bütçesine devir olunarak ödenek kaydedileceği, ancak, bu ödeneklerden tahsis amacı gerçekleştirilmiş olanlardan kalan tutarlara ilişkin ödenekleri iptal etmeye üst yöneticinin yetkili olduğu ifade edilmiştir.

Aynı yönetmeliğin 104 Proje Özel Hesabı, Hesabın niteliği başlıklı 61'inci maddesinde; bu hesabın, dış finansman kaynağından dış proje kredisi olarak, kurum adına T.C. Merkez Bankası veya uygun görülen diğer bankalar nezdinde açılan özel hesaplara aktarılan tutarlar, bu tutarlardan yapılan giderler, verilen avanslar, açtırılan akreditifler ile avans ve akreditiflerden nakden geri alınanların ve hesap bakiyesinin değerlemesi sonucu ortaya çıkan kur farklarının izlenmesi için kullanılacağı, 333 Emanetler Hesabı, Hesabın niteliği başlıklı 260'ıncı maddesinde de bu hesabın, emanet olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Alen Belediyesi tarafından okul yaptırılması için yapılan nakdi bağış kamu idaresi cevabında da ifade edildiği üzere 104 Proje Özel Hesabında takip edilmesi gereken dış proje kredisi olmamakla birlikte Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin Bağış ve yardımlar başlıklı 17' nci maddesi gereği bütçeye gelir kaydedilmesi gereken bir tutardır. Söz konusu bağış her ne kadar Hatay Valiliği ile birlikte yapılacak okul projesi için yapılsa da kuruma yapılmış bir nakdi bağış olup, emaneten tahsil edilmiş bir tutar değildir.

Yapılan açıklamalar neticesinde, Alen Belediyesi tarafından yapılan toplam 1.363.722,43 TL nakit bağışın 600 Gelirler Hesabına alacak kaydedilmesi gerekirken 333 Emanetler Hesabında izlenmesi ve 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydı yapılmaması mevzuat hükümlerine aykırılık oluşturmaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: Çevre Ve Temizlik Vergisi İle Yağmur Sularının Uzaklaştırılması İçin Yapılan Harcamaların Mahsubunun Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından tahsil edilmesi gereken çevre ve temizlik vergisinin Hatay Su ve Kanalizasyon İdaresi tarafından yağmur sularının uzaklaştırılması için yapılan harcamalar ile mahsubunun yapılmasına ait muhasebe işleminde faaliyet hesapları ile bütçe hesaplarının kullanılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin; 600 Gelirler Hesabı, Hesabın niteliği başlıklı 368'nci maddesinde, bu hesabın tahakkuk eden her türlü gelirin izlenmesi için kullanılacağı, 630 Giderler Hesabı, Hesabın niteliği başlıklı 372'nci maddesinde, bu hesabın tahakkuk ettirilen her türlü giderin izlenmesi için kullanılacağı, 800 Bütçe Gelirleri Hesabı, Hesabın niteliği başlıklı 382'nci maddesinde, bu hesabın mevzuatı gereğince bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben yapılan tahsilatın izlenmesi için kullanılacağı, Hesabın işleyişi başlıklı 383 üncü maddesinde ise bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben yapılan her türlü tahsilat bir taraftan ilgisine göre 600 Gelirler Hesabı veya 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına ya da ilgili diğer hesaplara alacak, 100-Kasa Hesabı, 102-Banka Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan bu hesaba alacak 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği, 830 Bütçe Giderleri Hesabı, Hesabın niteliği başlıklı 392'nci maddesinde bu hesabın, bütçe kanunları ve diğer kanunların verdiği yetkiye dayanılarak nakden veya mahsuben yapılan bütçe giderlerinin izlenmesi için kullanılacağı, Hesabın işleyişi başlıklı 393'üncü maddesinde; bütçe gideri olarak tahakkuk ettirilen tutarların bir taraftan 630 Giderler Hesabı ya da varlığa dönüştürülecek bir tutar ise ilgili varlık hesabına borç, ödenmesi gereken tutarlar ile kesintiler ilgili hesaplara alacak; diğer taraftan bu hesaba borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

2017 yılı için yapılan inceleme de ise Hatay Su ve Kanalizasyon İdaresi tarafından tahsil edilen ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Çevre temizlik vergisi başlıklı mükerrer 44' ncü maddesi gereği Hatay Büyükşehir Belediyesi'ne aktarılması gereken toplam

4.161.703,56-TL'nin, 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Kanununun Yağmur Sularının Uzaklaştırılması başlıklı 25'nci maddesi gereği Hatay Su ve Kanalizasyon İdaresi tarafından yapılan ve Hatay Büyükşehir Belediyesince karşılanması gereken harcamalar ile mahsubunun yapılması işleminde sadece 500 Net Değer Hesabı borçlandırılırken karşılığında 320 Bütçe Emanetleri Hesabına alacak kaydı yapıldığı görülmüştür.

Bu durumda mahsuplaşma yoluyla da olsa kurum tarafından tahsil edilen çevre ve temizlik vergisinin 600 Gelirler Hesabı ile 800 Bütçe gelirleri hesabına, diğer taraftan mevzuat gereği Hatay Su ve Kanalizasyon İdaresine ödenen yağmur sularının uzaklaştırılması harcamalarının 630 Giderler Hesabı ile 830 Bütçe Giderleri Hesabına kaydedilmediği tespit edilmiştir.

Yapılan açıklamalar neticesinde faaliyet hesapları ile bütçe hesaplarına kaydedilmesi gereken toplam 4.161.703,56 TL'nin 500 Net Değer Hesabına borç, 320 Bütçe Emanetleri Hesabına alacak kaydı yapılarak muhasebeleştirilmesi mevzuat hükümlerine aykırılık oluşturmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; Kamu idaresi cevabı; “İlgili işlemde 6.161.703,56 TL'lik mahsup işlemi 17956 sayılı Muhasebe İşlem Fişinde gerçekleştirilmiş olup 2.000.000,00 TL'lik tutarı yağmur suyu uzaklaştırılması için yapılan tesis karşılığı 251 nolu hesaba alınmış 4.161.703,56 TL'lik tutar Çevre Temizlik Vergisi ve diğer gelir kalemleri hesapları kullanılarak mahsup edilmiş olup 800-805 hesap kodları kullanılarak muhasebeleştirilmiştir. (Ek-2)” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında çevre ve temizlik vergisi ile yağmur sularının uzaklaştırılması için yapılan harcamalarının mahsubu işleminin 17956 nolu muhasebe işlem fişinde gerçekleştirdiği, 6.161.703,56 TL'lik mahsup işleminin 2.000.000,00 TL'lik tutarının yağmur suyu uzaklaştırılması için yapılan tesis karşılığı 251 nolu hesaba alındığı, 4.161.703,56 TL'lik tutarın Çevre Temizlik Vergisi ve diğer gelir kalemleri hesapları kullanılarak mahsup edildiği ve 800 Bütçe Gelirleri Hesabı ve 805 Gelir Yansıtma Hesabı kullanılarak muhasebeleştirildiği ifade edilmiştir.

Bulgu konusu yapılan muhasebe işlem fişi 09.10.2017 tarih ve 16.465 nolu muhasebe işlem fişi olup bu muhasebe kaydında 500 Net Değer Hesabına 4.161.703,56 TL borç kaydı yapılırken aynı tutarda 320 Bütçe Emanetleri Hesabına alacak kaydı yapılmıştır. Muhasebe

işlem fişinin açıklama kısmında ise yapılan işlemin Hatay Su Ve Kanalizasyon İdaresi tarafından tahsiline aracılık edilip Hatay Büyükşehir Belediyesine aktarılması gereken çevre ve temizlik vergisi ile Hatay Su ve Kanalizasyon İdaresi tarafından yapılan yağmur sularını uzaklaştırma harcamalarının mahsubu olduğu belirtilmiştir.

Kamu idaresi tarafından belirtilen muhasebe işlem fişinde, aşağıda görüldüğü üzere 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabına yağmur sularının uzaklaştırılması için yapılan tesisi nedeniyle 2.000.000,00 TL borç kaydı yapılmakla birlikte; 16.465 nolu muhasebe işlem fişine istinaden 320 Bütçe Emanetleri Hesabına 4.161.703,56 TL borç kayıt yapılmıştır ki bu tutarların toplamı 17956 nolu muhasebe işlem fişinin toplam tutarı olan 6.161.703,56 TL'ye tekabül etmektedir.

Tablo 4: 16.465 Numaralı Yevmiye Kaydı

Yevmiye Tarihi	Yevmiye No	Hesap Adı	Hesap Kodu	Borç	Alacak
27.10.2017	17.956	Vergi ve Diğer Amme Alacakları Gecikme Zamları	120	0,00	1.851.204,82
27.10.2017	17.956	Cari Yıla (N) Ait Borçlar	320	4.161.703,56	0,00
27.10.2017	17.956	Diğer Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri	251	2.000.000,00	0,00
27.10.2017	17.956	Vergi ve Diğer Amme Alacakları Gecikme Zamları	800	0,00	1.851.204,82
27.10.2017	17.956	Çevre Temizlik Vergisinden Alınan Paylar	800	0,00	6.281.145,58
27.10.2017	17.956	Kişilere Ait Diğer Emanetler	333	2.531.009,68	0,00
27.10.2017	17.956	Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri	900	0,00	2.000.000,00
27.10.2017	17.956	Çevre Temizlik Vergisinden Alınan Paylar	120	0,00	2.000.000,00
27.10.2017	17.956	Diğer Harçlar	120	0,00	40.077,00
27.10.2017	17.956	Diğer hizmet gelirleri	120	0,00	1.042,03
27.10.2017	17.956	Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı(Belediye)	391	0,00	85.475,24

27.10.2017	17.956	Aykome Altyapı Yatırım Emanet Hesabı	333	0,00	433.768,57
27.10.2017	17.956	Gider Yansıtma Hesapları	835	0,00	2.000.00 0,00
27.10.2017	17.956	Çevre Temizlik Vergisinden Alınan Paylar	120	0,00	4.281.14 5,58
27.10.2017	17.956	Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri	905	2.000.000,00	0,00
27.10.2017	17.956	Hizmet Binası	830	2.000.000,00	0,00
27.10.2017	17.956	Gelir Yansıtma Hesabı	805	8.173.469,43	0,00
27.10.2017	17.956	Diğer Harçlar	800	0,00	40.077,0 0
27.10.2017	17.956	Diğer Hizmet Gelirleri	800	0,00	1.042,03
		GENEL TOPLAM		20.866.182,67	20.866.182,67

Sonuç olarak; 16.465 nolu muhasebe işlem fişi ile yapılan muhasebe kaydı bir mahsup işlemi olmayıp yersiz olarak 500 Net Değer Hesabına 4.161.703,56 TL borç kaydı ve aynı tutarda 320 Bütçe Emanetleri Hesabına alacak kaydı yapılmıştır. Diğer taraftan 17.956 nolu muhasebe işlem fişinden de anlaşılacağı üzere 800 Bütçe Gelirleri Hesabına çevre ve temizlik vergisi tahsili nedeniyle toplam 8.173.469,43 TL kayıt yapılırken bu tahsilatın 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına kayıtlı 4.011.765,87 TL çevre ve temizlik vergisi ile 320 Bütçe Emanetleri Hesabına kayıtlı 4.161.703,56 TL'den oluştuğu görülmektedir ki bu durumda 4.161.703,56 TL tutar 600 Gelirler Hesabına kaydedilmemiştir.

BULGU 3: Geçici Kabul Noksanlıkları Kesintilerinin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından imzalanan yapım işlerine ait sözleşmeler gereği yapılan geçici kabul noksanlıkları kesintilerinin 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı yerine 333 Emanetler Hesabına kaydedildiği görülmüştür.

Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği eki olan Yapım İşlerine Ait Tip Sözleşmeye uygun olarak imzalanan anahtar teslim götürü

bedel yapım işi sözleşmelerinde; geçici kabul noksanları için düzenlenen her hakedişte, yapılan iş tutarının % 3'üne karşılık gelen kısmın tutulacağı ve bu tutarın, geçici kabul noksanı bulunmayan işlerde geçici kabul onay tarihinden sonra, geçici kabul noksanı bulunan işlerde ise bu eksikliklerin tamamlanmasını müteakip, geçici kabul onay tarihinden sonra yükleniciye ödeneceği, birim fiyat yapım işi sözleşmelerde ise; düzenlenen hakedişlerde tamamlanmış, ancak kesin hesabı idareye verilmemiş imalatlara ait tutarların % 5'inin tutulacağı ve kesin hesapların idare tarafından onaylanmadıkça bu tutarların ödenmeyeceği hükme bağlanmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı, Hesabın niteliği başlıklı 257'nci maddesinde; bu hesabın, mevzuatları gereği belirli olmayan bir vade ile vadesiz ve/veya bir yıldan kısa vade ile nakden veya mahsuben tahsil edilen depozito ve teminatların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir. Aynı yönetmeliğin 333 Emanetler Hesabı, Hesabın niteliği başlıklı 260'ıncı maddesinde; bu hesabın, emanet olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

2017 yılına ilişkin yapılan incelemede ise; Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından imzalanan yapım işleri sözleşmelerinde mevzuata uygun olarak geçici kabul kesintisi yapıldığı ancak bu tutarların 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı yerine, 333 Emanetler Hesabında izlendiği görülmüştür.

Yapılan açıklamalar neticesinde; yapım işlerinin geçici kabulünde ortaya çıkabilecek eksiklerin tamamlattırılması amacıyla teminat olarak yüklenici hakedişlerinden kesilen toplam 14.101.742,68 TL'nin 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı yerine, 333 Emanetler Hesabında izlenmesi mevzuat hükümlerine aykırıdır.

Kamu idaresi cevabında; “Yapım işlerinde geçici kabulünde ortaya çıkabilecek eksiklerinin tamamlanması amacıyla teminat olarak yüklenici hakedişlerinden kesilen tutarlar bundan sonra 333 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı yerine 330 Emanetler Hesabında izlenecektir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında yapım işlerine ait hakediş ödemelerinden yapılan geçici kabul noksanlıkları kesintilerinin bundan sonra 333 Emanetler Hesabı yerine 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında izleneceği ifade edilmekle birlikte, bu durum 2017 mali tablolarında yapılan hatalı kayıtları değiştirmemektedir.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 4: Haklar Hesabında Kayıtlı Tutarların Hatalı Olması

2017 Yılı Kesin Mizan cetvelleri ve yevmiye kayıtlarının incelenmesi neticesinde; Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından satın alınan bazı yazılımlara ait tutarların 260 Haklar Hesabı yerine, 630 Giderler Hesabı kullanılarak muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 260 Haklar Hesabının niteliğinin belirtildiği 210'ncu maddesinde bu hesabın, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı Yönetmelik' in 268-Birikmiş Amortismanlar Hesabı niteliğinin belirtildiği 214'üncü maddesinde ise bu hesabın, maddi olmayan duran varlık bedellerinin, kullanılacakları süre içerisinde yok edilmesini izlemek için kullanılacağı düzenlenmiştir.

Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin satın alarak gider kaydettiği bilgisayar yazılımları tabloda gösterilmiştir.

Tablo 5: Gider Yazılan Bilgisayar Yazılımları

İşin Adı	Tutarı (TL)
Mevzuat-İçtihat Programı	23.600,00
Hakediş Programı Güncelleme	16.721,00
Nitelikli e-Sertifika Alımı	33.890,00
Antivirüs yazılım alımı	53.283,00
Araç Takip Sistemi Güncelleme 1 nolu hakediş	36.988,00
Araç Takip Sistemi Güncelleme 2 son hakediş	36.988,00
TOPLAM	201.470,00

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine aykırı olarak satın alınan bilgisayar yazılımlarının 260 Haklar Hesabına kaydedilmesi gerekirken, doğrudan 630- Giderler Hesabına kaydedilmiş olması, bu hesapların ve 268-Birikmiş Amortismanlar Hesabının gerçek değerleriyle mali rapor ve tablolarda yer almamasına yol açacaktır.

Kamu idaresi cevabında; "Bundan sonra 260 Haklar hesabında izlenmesi gereken tutarların 630 Giderler hesaplarında giderleştirilmemesi için gerekli dikkat ve özen gösterilecektir. Ayrıca 260 Haklar hesabında izlenen tutarlara yıl sonunda 268 Birikmiş amortismanlar hesabında amortisman ayrılacaktır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulguda belirtilen hususlara iştirak etmiş olup bundan sonra doğru kayıtların yapılacağını ifade etmişse de, 2017 yılı mali tablolarında 260 Haklar Hesabı ve 268 Birikmiş Amortisman Hesabında hataya sebebiyet verilmiştir.

Bulguda belirtilen hususların devam edip etmediği, izleyen yıl denetimlerinde incelenecektir.

BULGU 5: İcra Dairelerine Ödenen Tehir-İ İcra Bedellerinin Verilen Depozito Ve Teminatlar Hesabında İzlenmesi

Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından işçi alacakları sebebiyle açılan alacak davalarında icra takibini durdurmak için ödenen tehir-i icra bedellerinin 126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında izlendiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı, Hesabın niteliği başlıklı 95'nci maddesinde bu hesabın kurumca bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak geri alınmak üzere diğer kamu idareleri veya kişilere bir yıldan daha az süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir. Aynı yönetmeliğin 630 Giderler Hesabı, Hesabın niteliği başlıklı 372'nci maddesinde; bu hesabın, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenen uluslararası genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre tahakkuk ettirilen her türlü giderin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

2017 yılı için yapılan incelemede ise; işçi alacakları sebebiyle Hatay Büyükşehir Belediyesi aleyhine alacak davaları açıldığı, iş mahkemeleri tarafından kabul edilen bu davalar sebebiyle alacaklılar tarafından icra takibi başlatılmakla birlikte kurum tarafından da temyiz yoluna gidildiği görülmüştür. Bu sebeple kurum tarafından icra takibini durdurmak amacıyla yapılan tehir-i icra ödemelerinin ise 126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında izlendiği tespit edilmiştir.

Yukarda bahsedilen mevzuat hükümlerinde ifade edildiği üzere 126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının kurumca bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak geri alınmak üzere diğer kamu idareleri veya kişilere bir yıldan daha az süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için kullanılması gerekmektedir. Dolayısıyla herhangi bir iş ve sözleşme gereği yapılmayan ve geri alınıp alınmayacağı belli olmayan mahkeme giderleri mahiyetindeki tehir-i icra bedellerinin

toplam 2.139.790,67-TL borç kaydı ve 446.914,57-TL alacak kaydı yapılarak 126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmesi mümkün değildir.

Yapılan açıklamalar neticesinde doğrudan gider yazılarak 630 Giderler Hesabında izlenmesi gereken tehir-i icra ödemelerinin 126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmesi mevzuat hükümlerine aykırıdır.

Kamu idaresi cevabında; “İcra dairelerinden teminat amaçlı istenen tutarların, davaların bitmemesi nedeniyle giderleştirilememektedir. Yapılacak yargılama sonucunda gidere dönüşmesi durumunda 630 giderler hesabında izlenecektir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında icra dairelerinden teminat amaçlı istenen tutarların, davaların bitmemesi nedeniyle gider kaydedilmediği, yargılama sonucunda gidere dönüşmesi durumunda 630 Giderler Hesabına kaydedileceği ifade edilmiştir.

İşçi alacakları sebebiyle kurum aleyhine açılan alacak davalarında icra dairelerine yapılan ödemeler yargılamanın sonucuna bakılmaksızın icra takibini durdurmak için yapılan nihai mahiyette bir ödemedir. Bu nedenle de ödenen tehir-i icra bedellerinin kurumca bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak geri alınmak üzere diğer kamu idareleri veya kişilere bir yıldan daha az süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için kullanılması gereken 126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına değil 630 Giderler Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir. Söz konusu tutarın davanın kurum lehine sonuçlanması nedeniyle iade edilmesi durumunda ise 600 Gelirler Hesabına alacak kaydedilecektir.

Sonuç olarak, doğrudan gider yazılarak 630 Giderler Hesabında izlenmesi gereken tehir-i icra ödemelerinin 126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmesi mevzuat hükümlerine aykırıdır.

Bulgu konusu tespitinin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 6: İşten Ayrılan İşçilere Ait Kıdem Tazminatı Karşılıklarının İptal Edilmemesi

Hatay Büyükşehir Belediyesinin 2017 yılı mali tablolarına ilişkin olarak yapılan incelemede, cari yılda işten ayrılan işçilere ait kıdem tazminatı karşılıklarının iptal edilmediği anlaşılmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 472 Kıdem tazminatı karşılığı hesabının niteliğini ve işleyişini açıklayan 330 ve 331'nci maddelerinde;

“MADDE 330 – (1) Bu hesap, ilgili mevzuatı uyarınca belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılır.

MADDE 331 – (1) Hesaba ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Alacak

1) Hesaplanan kıdem tazminatı karşılık tutarları bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir.

b) Borç

1) Vadeleri bir yılın altına düşen kıdem tazminatı karşılıkları bu hesaba borç, 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak kaydedilir.”

ve 372 Kıdem tazminatı karşılığı hesabının niteliğini ve işleyişini açıklayan 281 ve 282'nci maddelerinde;

“MADDE 281 – (1) Bu hesap, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılır.

MADDE 282 – (1) Hesaba ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Alacak

1) Vadeleri bir yılın altına düşen ve faaliyet dönemi içerisinde ödenmesi öngörülen kıdem tazminatı tutarları bu hesaba alacak, 472- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına borç kaydedilir.

b) Borç

1) Ödenen tazminatlar bu hesaba borç, ödemenin şekline göre ilgili hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.”

denilmektedir.

Kıdem tazminatlarına ilişkin kayıtların incelenmesinden; cari yılda işten ayrılan işçilere ödenen 2.695.119,53 TL tutarındaki kıdem tazminatına ilişkin karşılıkların 372 Hesabından çıkışının yapılmadığı, bunun yerine 630 Giderler Hesabından çıkışının yapıldığı görülmüştür.

Kıdem tazminatı karşılıklarının 372 Hesabı yerine 630 Hesabından çıkışının yapılması yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir. Diğer taraftan; mali tablolarda hataya yol açarak 630 Hesabında mükerrerliğe neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "İşten ayrılan işçilere ödenen kıdem tazminatları 630 Hesabında giderleştirilmeyerek, 372 kıdem tazminatı karşılıkları hesabından ödenecektir ve yıl sonunda 472 Hesabında izlenen tutarlar 372 Kıdem tazminatı hesabına aktarılacaktır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulguda belirtilen hususlara iştirak etmiş ve kıdem tazminatlarına ilişkin kayıtların yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre yapılacağını belirtmişse de; cari yılda işten ayrılan işçilere ödenen 2.695.119,53 TL tutarındaki kıdem tazminatının 372 Kıdem tazminatı karşılığı hesabı yerine 630 Giderler hesabı kullanılarak muhasebeleştirilmesi, 630 Giderler hesabı ve 372 Kıdem tazminatı karşılığı hesabının 2017 yılı mali tablolarında hatalı gösterilmesine sebep olmuştur.

BULGU 7: Kiraya Verilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin taşınmazlarına ilişkin olarak mali tablolar üzerinden yapılan incelemede, kiraya verilen 1061 adet taşınmaza ilişkin kayıtların ilgili nazım hesaplarda takibinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin "990 - Kiraya verilen duran varlıklar hesabı" ile ilgili 475 (1) maddesinde;

"Bu hesap kurumun, bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılır" ifadesi yer almaktadır.

Yine aynı Yönetmeliğin 476 (1) maddesinde;

" Kiraya verilen duran varlıklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Borç

1 – Kiraya verilen duran varlıklar, kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

1 – Kiraya verilen duran varlıklardan kira süresi sona erenler kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba alacak, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı hesabına borç kaydedilir.” hükmü yer almaktadır.

Belediye tarafından kiraya verilen taşınmazların ilgili hesaplarda izlenerek, yukarıda açıklanan yönetmelik hükümlerine uygun işlem yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemize ait olan ve kiraya verilen taşınmazların tespit çalışmaları başlatılmıştır. Bu çalışmalardan sonra taşınmazların muhasebe kayıtlarına alınması sağlanacaktır ve kiraya verilen taşınmazlar için muhasebe kayıtları yapılacaktır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulguda belirtilen hususlara iştirak etmiş olup, kiraya verilen 1061 adet taşınmazın ilgili hesaplarda takibinin yapılacağı belirtilmiştir.

Bulguda belirtilen hususların devam edip etmediği izleyen yıl denetimlerinde incelenecektir.

BULGU 8: Kurumun İlçe Belediyelerinden Alacaklarının Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabında İzlenmesi

Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin ilçe belediyelerinden Körfez Katı Atık Birliğinin faaliyetleri sebebiyle oluşan alacaklarının, nakit olarak verilen borçlardan kaynaklanan alacakların izlenmesi için kullanılması gereken 132 Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabında izlendiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 132 Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı, Hesabın niteliği başlıklı 101'nci maddesinde bu hesabın ilgili mevzuatına dayanılarak vadesi bir yılın altına inmiş olanlar ile sınırlı olmak üzere nakit olarak verilen borçlardan kaynaklanan alacaklar ile duran varlıklar ana hesap grubu içindeki kurumca verilen borçlardan alacaklar hesabında kayıtlı alacaklardan dönem sonunda vadesi bir yılın altına

inenler ve bunlardan tahsil edilen, terkin edilen veya takibe alınanların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanununun Belediyeler arası hizmet ilişkileri ve koordinasyon başlıklı 27'nci maddesinde; Büyükşehir belediyesi ile bağlı kuruluşları, belediye başkanının onayı ile birbirlerinin nakit ihtiyacını karşılayabileceği ve bu şekildeki ödünç vermelerde faiz uygulanmayacağı belirtilmiştir.

2017 yılı için yapılan inceleme de ise Hatay Büyükşehir Belediyesi mali tablolarında Körfez Katı Atık Birliği'nin faaliyetleri sebebiyle Arsuz, Belen, Dört Yol, Erzin, İskenderun ve Payas Belediyelerinden olan toplam 4.988.517,55 TL alacağın 132 Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabında izlendiği tespit edilmiştir.

Yukarıda bahsedilen mevzuat hükümleri gereği bağlı kuruluş olmayan ilçe belediyelerinden tahsil edilmesi gereken alacakların, nakit olarak verilen borçların izlenmesi için kullanılması gereken 132 Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabında izlenmesi mümkün değildir.

Kamu idaresi cevabında; “Kurumca ilçe belediyelerinden alacakların 132 Kurumca Verilen Borçlar Hesabında izlenmesine son verilerek, ilgili hesaplarda izlenmesi sağlanacaktır. 2018 yılı içerisinde yapılan tahsilatlar için 600 Gelirler ve 800 Bütçe Gelirleri Hesabı çalıştırılacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında kurumun ilçe belediyelerinden alacaklarının 132 Kurumca Verilen Borçlar Hesabında izlenmesine son verildiği ve ilgili hesaplarda izlenmesinin sağlanacağı, 2018 yılı içerisinde yapılan tahsilatlar içinde 600 Gelirler Hesabı ve 800 Bütçe Gelirleri Hesabının kullanılacağı ifade edilmekle birlikte, bu durum 2017 mali tablolarında yapılan hatalı kayıtları değiştirmemektedir.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 9: Mahsup Dönemine Aktarılan Herhangi Bir Ön Ödeme Bulunmamasına Rağmen Geçen Yıl Bütçe Mahsupları Hesabının Kullanılması

Hatay Büyükşehir Belediyesi mali tablolarında 2016 yılı sonunda mahsup dönemine aktarılan herhangi bir ön ödeme bulunmamakla birlikte inceleme döneminde yapılan bazı hakediş ödemelerinde 834 Geçen Yıl Bütçe Mahsupları Hesabının kullanıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 165 Mahsup Dönemine Aktarılan Avans Ve Krediler Hesabı, Hesabın niteliği başlıklı 136'ncı maddesinde; bu hesabın, bütçedeki ödeneğine dayanılarak verilen avans ve kredilerden mahsup dönemine aktarılan tutarların izlenmesi için kullanılacağı, Hesabın işleyişi başlıklı 138'nci maddesinde; yılı bütçesinden karşılanmak üzere verilen iş avans ve kredileri ile personel avanslarından, mahsup dönemine aktarılanlar bu hesaba borç, ilgisine göre 160 İş Avans ve Kredileri Hesabı veya 161 Personel Avansları Hesabına alacak kaydedileceği, mahsup dönemine aktarılan avans ve kredilerle ilgili harcama belgeleri muhasebe birimine geldiğinde, tutarı bir taraftan bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına ya da varlığa dönüştürülecek bir harcama unsuru ise ilgili varlık hesabına borç; diğer taraftan 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak, 834 Geçen Yıl Bütçe Mahsupları Hesabına borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Aynı yönetmeliğin 834 Geçen Yıl Bütçe Mahsupları Hesabı, Hesabın niteliği başlıklı 394'üncü maddesinde; bu hesabın, mahsup dönemine aktarılan ön ödemelerden bütçe giderine dönüşenlerin izlenmesi için kullanılacağı, Hesabın işleyişi başlıklı 396'ncı maddesinde mahsup dönemine aktarılan ön ödemelerden belgeleri verilerek mahsubu yapılanlar bir taraftan 630-Giderler Hesabı veya ilgili varlık hesabına borç, 165 Mahsup Dönemine Aktarılan Avans ve Krediler Hesabına alacak; diğer taraftan bu hesaba borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

2017 yılına ilişkin yapılan incelemede; 2016 yılı sonunda mahsup dönemine aktarılan herhangi bir ön ödeme bulunmamasına sebebiyle 165 Mahsup Dönemine Aktarılan Avans ve Krediler Hesabının kullanılmadığı, yapılan çeşitli hakediş ödemelerinde 630 Giderler Hesabına borç ve 320 Bütçe Emanetleri Hesabı veya 103 Verilen Çekler Ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak kaydı yapılmakla birlikte toplam 5.905.050,00 TL'nin 830 Bütçe Giderleri Hesabı yerine, 834 Geçen Yıl Bütçe Mahsupları Hesabının kullanıldığı görülmüştür.

Yukarda bahsedilen mevzuat hükümleri gereği mahsup dönemine aktarılan herhangi bir ön ödeme bulunmaması halinde 834 Geçen Yıl Bütçe Mahsupları Hesabının kullanılması mümkün değildir.

Kamu idaresi cevabında; Kamu idaresi cevabı; “Bundan sonra mahsup dönemine aktarılan ön ödeme bulunmaması halinde geçen yıl bütçe mahsupları hesabı kullanmayacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında bundan sonra mahsup dönemine aktarılan ön ödeme bulunmaması halinde geçen yıl bütçe mahsupları hesabının kullanmayacağı ifade edilmekle birlikte bu durum 2017 mali tablolarında yapılan hatalı kayıtları değiştirmemektedir.

Bulgu konusu tespitinin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 10: Peşin Ödenen Kira Giderlerinin Gider Tahakkukları Hesabında Takip Edilmemesi

Kurumun hizmet binası kiralamalarına ilişkin muhasebe kayıtlarının incelenmesinden; gelecek döneme ait peşin ödenmiş kira bedellerine ait tutarların, doğrudan 630 Giderler Hesabı kullanılarak çıkışının yapıldığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 180 Gelecek aylara ait giderler hesabının niteliğini açıklayan 144'ncü maddesinde;

“(1) Bu hesap, içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak, gelecek aylara ait olan peşin ödenmiş giderler ile duran varlıklar ana hesap grubundaki gelecek yıllara ait giderler hesabında kayıtlı tutarlardan tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalanların izlenmesi için kullanılır.”

hesabın işleyişini anlatan 146'nci maddesinde;

“(1) Gelecek aylara ait giderler hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Borç

1) Peşin ödenmiş giderlerden, içinde bulunulan aya ait olanlar 630-Giderler Hesabına, içinde bulunulan faaliyet döneminin gelecek aylarında tahakkuk ettirilmesi gerekenler bu hesaba, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenler 280-Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabına borç, ödenen tutarın tamamı 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan ödenen tutarın tamamı 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

2) Kuponlu bonolardan vadesi bir sonraki yıla taşanların veya kuponlu tahvillerin iskontolu satılması durumunda, borçlanma hasılatı ile nominal değer arasında ortaya çıkacak fark tutarının satışın yapıldığı aya ait olan kısmı 630 Giderler Hesabına, içinde bulunulan

faaliyet döneminin gelecek aylarına ait olan kısmı bu hesaba, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlere ait olan kısmı 280 Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabına, borçlanma hasılatı ise 102 Banka Hesabı veya 105 Döviz Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç, geri ödemeye esas tutarın tamamı ilgisine göre 305 Bonolar Hesabı, 404-Tahviller Hesabı veya 410-Dış Mali Borçlar Hesabına alacak kaydedilir. Diğer taraftan, borçlanma hasılatı ile nominal değer arasındaki fark tutarı 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

3) Duran varlıklar ana hesap grubu içindeki gelecek yıllara ait giderler hesabında kayıtlı tutarlardan takip eden faaliyet dönemi içinde gider hesaplarına yansıtılması gerekenler dönem sonunda bu hesaba borç, 280 Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabına alacak kaydedilir.

4) Gelecek aylara ait giderler hesabında kayıtlı tutarların yılsonunda enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonucu ortaya çıkan artışlar bu hesaba borç, 698 Enflasyon Düzeltmesi Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

1) Gelecek aylara ait giderler hesabında kayıtlı tutarlar ilgili oldukları ay sonlarında gider olarak tahakkuk ettirilmesi amacıyla bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir.”

denilmektedir.

Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin 2017 yılı mali tabloları üzerinden yapılan incelemede; 3.063.713 TL tutarında hizmet binası kiralama giderinin yapıldığı tespit edilmiş olup, bu tutarların dönemsellik ilkesine aykırı olarak doğrudan 630 Giderler Hesabı kullanılarak giderleştirilmesi yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Kurumun hizmet binası kiralaması için yapılan kira bedeli ödemesinin bundan sonraki ödemeler için 630 giderler hesabı yerine 180 gelecek aylara ait giderler ve/veya 280 gelecek yıllara ait giderler hesabında izlenmesi sağlanacaktır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulguda belirtilen hususlara iştirak etmişse de; söz konusu uygulama mali tablolarda hataya sebebiyet vermiştir.

Bulguda belirtilen hususların devam edip etmediği izleyen yıl denetimlerinde incelenecektir.

BULGU 11: Taşınırların Hurdaya Ayırma İşleminin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından çeşitli nedenlerle kullanım olanaklarını yitiren makine ve tesisatlar, taşıtlar ile demirbaşların 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına kaydedilmesi işleminde bu varlıklar için ayrılmış olan amortismanların 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabına aktarılmadığı ve yıl sonunda mevzuata uygun olarak 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına kayıtlı varlıkların tamamı için amortisman ayrıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 294 Elden Çıkarılacak Stoklar Ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı, Hesabın niteliği başlıklı 224'ncü maddesinde bu hesabın çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların izlenmesi için kullanılacağı, Hesabın işleyişi başlıklı 225'nci maddesinde; kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıklar, kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak; ayrılmış olan amortisman tutarı 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

2017 yılı için yapılan inceleme de ise; Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından kullanılma olanaklarını yitiren ve toplam tutarı 891.172,69-TL olan makine ve tesisatlar, taşıtlar ile demirbaşlar için alacak kaydı yapılırken, 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına borç kaydı yapılmış ancak bu varlıklar için ayrılan amortismanların 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına aktarılmadığı görülmüştür. Hesap dönemi sonunda ise 294 Elden Çıkarılacak Stoklar Ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına kayıtlı tutarın tamamı için amortisman ayrılarak 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına kayıt yapıldığı görülmüştür.

Yukarda açıklanan nedenlerle kullanım olanaklarını yitiren makine ve tesisatlar, taşıtlar ile demirbaşların 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına aktarılması işleminde varlıkların ayrılmış amortismanlarının 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına aktarılmaması ve hesap dönemi sonunda bu varlıklar için 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabına amortisman kaydı yapılması aynı varlıklar için mükerrer amortisman ayrılmasına sebebiyet verdiği için mevzuat hükümlerine aykırılık oluşturmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; “Taşınırlardan hurdaya ayrılmasından sonra ilgili taşınmazların amortismanları da ayrıca 299 nolu hesapta izlenecektir.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında taşınırın hurdaya ayrılmasından sonra ilgili taşınırın amortismanlarının da ayrıca 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabında izleneceği ifade edilmekle birlikte, bu durum 2017 mali tablolarında yapılan hatalı kayıtları değiştirmemektedir.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 12: Belediyenin Kiraya Verdiği ve Kira Süresi Biten Taşınmazlarının Yeniden İhale Yapılmaksızın Süre Uzatımı Yoluyla Aynı Kişilere Kiraya Verilmesi

Belediyenin sahip olduğu taşınmazlara ilişkin yapılan incelemede, taşınmazların kira süresinin bitiminde yeniden ihaleye çıkılmadığı ve 2886 sayılı Kanuna göre yeni bir ihale yapılmaksızın Encümen kararlarıyla kiralamaların bir yıl veya daha fazla süreyle uzatıldığı tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanun'unun 1'nci maddesinde;

"(...)belediyelerin..... satım, hizmet....., kira, trampa, mülkiyetin gayri aynı hak tesisi ve taşıma işleri bu kanuna göre yürütülür."

75' inci maddesinde,

"...Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır. İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir." hükümleri yer almaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'nci maddesinde;

"Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75'inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır." şeklinde yer alan düzenlemeler belediyelerin sahip olduğu taşınmazların kiralanması ve kiralanma sonrası yapılacak işlemleri belirlemektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden sonra belediyelerin sahip olduğu taşınmazların gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine, füzuli şağilden ecrimisil istenmesi, füzuli şağil tarafından rızaen ödenmeyen ecrimisil için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil yoluna gidilmesi ve işgal edilen belediye

taşınmazının belediyenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, belediyeye teslim edilmesi gerekmektedir.

5393 sayılı Kanun'a göre üç yıla kadar olan kiralamalar encümente, üç yılı aşanlar ise meclis tarafından yapılmalıdır. Taşınmazların üç yıldan fazla olarak kiraya verileceği durumlarda meclis kararında taşınmazın kaç yıllığına kiraya verildiği belirlenmeli ve bu sürenin bitiminde yeniden ihaleye çıkılmalıdır. Belediyenin bazı taşınmazlarının kira süreleri bitmesine rağmen 2886 sayılı Kanun'a göre yeni bir ihale yapılmaksızın Encümen kararlarıyla kira süreleri bir yıl veya daha fazla süreyle uzatıldığı görülmektedir.

Devlet İhale Kanunu'na göre kiraya verilen gayrimenkullerin, kira süresi sonunda ancak yeniden ihale düzenlenerek kiraya verilebileceği; Danıştay ve Sayıştay kararlarında da yer almaktadır.

Sayıştay Genel Kurulunun, 21.1.1993 tarih ve 4761/1 sayılı kararında; genel ve katma bütçeli idareler, özel idare ve belediyeler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar tarafından 2886 Sayılı Kanuna göre kiraya verilen gayrimenkullere ait kira sözleşmelerinin yenilenmesi veya sona erdirilmesi konularında 2886 Sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması gerektiğini belirtmiştir.

Danıştay 10. Dairesi'nin 19.12.1991 tarih ve 1989/2736 E., 1991/3850 K. sayılı ilamı;

" 2886 Sayılı Devlet İhale Yasasının 64 üncü Maddesinde, bu yasa kapsamındaki idarelerin taşınır ve taşınmaz mallarını kiraya verme süreleri belirlenmiş olup; kira süresinin bitimi üzerine taşınmaz malın yeniden kiraya verilebilmesi, ancak yeniden ihale yapılması halinde mümkün bulunmaktadır. 2886 Sayılı Yasaya göre ihale yapma zorunluluğu yönünden taşınmaz malın "musakkaf olup olmaması önem taşımamaktadır.

Musakkaf yapıların kiralanması hususunu düzenleyen 6570 Sayılı Yasa da, 2886 Sayılı Yasadan kaynaklanan ihale yapma zorunluluğunu ortadan kaldırmamaktadır." hususlarına yer vermektedir.

Hatay Büyükşehir Belediyesi, 2886 sayılı Kanun'a göre ihale ederek kiraya verdiği 444 adet taşınmazını kira süresi sonunda sözleşme süresini uzatarak aynı kişilere ihale yapılmaksızın kiralamaya devam etmiştir. Belediyenin, kira süresi biten taşınmazlarla ilgili gerekli işlemleri mevzuatta öngörüldüğü şekilde yapması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "2017 yılı raporunda her ne kadar kamu mallarının kiralanması ile ilgili mevzuat gereği kiralanmış taşınmazın ihale süresi sonunda boşaltılarak yeniden kiralanabilmesi için ihaleye çıkılması gerekmekte ise de taşınmazların kiralanmaları ve kiracıların tahliyeleri ile ilgili özel hukuka tabi süreç çok sıkıntılı olup yargıya intikal eden durumlarda tahliye imkan veren bir karar alınması yıllar aldığından, bu süreçte İdarenin zarara uğramaması, yargı masrafları ve zaman kaybının önüne geçilebilmesi amacıyla, kiracılar ile geçmiş yıllarda yapılan kontratlar da dikkate alınarak, kira bedelleri her sene kanunen belirlenen miktarlarda arttırılarak tahsil edilmek sureti ile tahsilatın kesilmesi ve/veya kiracının kiralanmış taşınmazdan ayrılmasına kadar kira ilişkisi devam ettirilmektedir. Mevcut bu uygulama; sadece İdaremizce değil, diğer kamu kurumlarınca da (Maliye Hazinesi, Vakıflar Müdürlüğü vb.) benimsenmiş olup düzenli tahsilatın sağlanması, yargısal işlemlerin ve masrafların ortaya çıkmasının engellenmesi hususları göz önüne alındığında kurumun ve kamunun yararına bir uygulamadır. Kiracıların kira bedellerini yatırmayı aksatmaları halinde İdaremizce derhal kiracı aleyhine cebri icra yoluyla tahsil ve tahliye süreci başlatılmakta olup bu haklı pozisyonda dahi sürecin tamamlanması uzun sürmektedir. Tahliyenin yargı yolu dışında gerçekleştiği durumlarda zaten sıkıntı yaşanmadan kira konusu taşınmaz ihale ile yeniden kiraya verilmektedir. Ancak kiracı kirasını düzenli ödemekte ve kendi sistemini oturmuş ise cebri icra yoluyla dahi tahliyesi sıkıntılı ve uzun bir süreç sonunda gerçekleşmektedir. Bu süreçte kira bedeli tahsilatları, tepkisel olarak sektöre uğrayabilmekte, yargı masrafları ve sarf edilen emek, mesai göz önüne alındığında elde edilebilecek bir yarardan mahrum kalmanın yanı sıra fazladan masraf harcanması gerektiği sonucu doğmaktadır. Bu nedenlerle düzenli ödemelerin yıllar bazında gerçekleşen artırımlarla birlikte gerçekleştiği kira ilişkilerinin Borçlar Kanunu Hükümleri de göz önüne alınarak devam ettirilmesi tercih edilmektedir." Denilmektedir.

Sonuç olarak Belediyelere ait taşınmazların kiralanmasına ilişkin işlemler 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yürütülmektedir. Buna göre, kira süresi biten taşınmazların yeniden aynı şahıslara ihalesiz olarak verilmesi mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ilkeleri gereği, kamu idarelerinin kamu kaynaklarının etkili ve verimli kullanılmasını teminen gerekli planlama ve yönetsel süreçleri uygulaması gerekmektedir.

Bu çerçevede; 5393 sayılı Kanun uyarınca taşınmazların kiralanmasında süre 3 yılı geçmiyorsa Belediye Encümeni, 3 yılı geçiyorsa Belediye Meclisi yetkili kılınmıştır. Kamu idaresi cevabında Borçlar Kanunu'na atıfta bulunarak kira süresi sona eren taşınmazların tahliyesinin uzun ve meşakkatli bir süreç olduğundan bahsetmişse de kiralanacak taşınmazlara ilişkin planlamanın buna göre yapılması; gerekirse Belediye meclisi kararı ile daha uzun süreli kiralama yapılabilmektedir. Söz konusu; süresi biten taşınmazların yeniden ihalesiz olarak aynı şahıslara verilmesi uygulaması, 2886 sayılı Kanunda belirtilen rekabet ilkesine ters düşmekte, taşınmaz yönetiminin etkili ve verimli yapılmasına engel teşkil etmektedir.

BULGU 13: Çevre ve Esenlik Hizmetlerine İlişkin Gelirlerin Tahsilat Oranının Düşük Olması

Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından tahakkuk kayıtları yapılan Çevre ve Esenlik Hizmetlerine İlişkin Gelirlerin tahsilat oranının düşük olduğu görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun Belediye başkanının görev ve yetkileri başlıklı 38' nci maddesinde; Belediye başkanına, belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak, belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek gibi görevler verilmiş ve bu hususlarda belediye başkanına sorumluluk yüklemiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları başlıklı 61'nci maddesinde gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemlerini muhasebe yetkilisinin yürüteceği, muhasebe yetkilisinin, bu hizmetlerin yapılmasından ve muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumlu tutulacağı, Aynı Kanun' un Gelirlerin toplanması sorumluluğu başlıklı 38 inci maddesinde de kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanların, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumlu oldukları düzenlenmiştir.

2017 yılı hesap dönemi için yapılan incelemede ise çevre ve esenlik hizmetlerine ilişkin gelirlere ait toplam tahakkukun 2.002.869,46-TL, 2017 yılı tahsilatının 98.977,13 -TL, 2017 yılı net tahsilatının 98.977,13 –TL ve tahsilat oranının %4,94 olduğu görülmüştür.

Yukarda yapılan açıklamalar sonucunda tahakkuk kayıtları yapılan Çevre ve Esenlik Hizmetlerine İlişkin Gelirlerin tahsilat oranlarının düşük olması, kurum alacaklarının takip ve tahsilinin gerçekleştirilmediği anlamına geleceği ve zamanaşımına uğramaları halinde mali sorumluluk doğuracağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Kamu idaresi cevabı; “Genel ekonomik koşullar ve vergi alacakları ile ilgili olarak son dönemlerde sıklıkla yapılan yapılandırmalar, mükelleflerin vergi ödemelerinde geciktirme, bekletmelerine neden olmaktadır.7143 sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun ile tahsilat oranlarının artacağı beklenmektedir.” şeklindedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında genel ekonomik koşullar ve vergi alacakları ile ilgili olarak son dönemlerde sıklıkla yapılan yapılandırmaların mükelleflerin vergi ödemelerinde gecikmelere neden olduğu, 7143 sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun ile tahsilat oranlarının artacağına beklendiği ifade edilmiştir.

Tahakkuk kayıtları yapılan çevre ve esenlik hizmetlerine ilişkin gelirlerin zamanında tahsil edilmemesi ve zamanaşımına uğraması halinde kamu zararı oluşacağı, 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun Belediye başkanının görev ve yetkileri başlıklı 38’ inci maddesi ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu’nun Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları başlıklı 61 inci maddesi gereği ilgililer hakkında mali sorumluluk doğuracağı aşikârdır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 14: Hatay Valiliği Devir, Tasfiye Ve Paylaştırma Komisyonu Kararı Gereği Tahsil Edilmesi Gereken Emlak ve Çevre Temizlik Vergilerinin Tahsil Edilmemesi

6360 sayılı Kanun gereği kurulan Hatay Valiliği Devir, Tasfiye ve Paylaştırma Komisyonu’nun 31.03.2014 tarihi ve öncesi emlak ve çevre temizlik vergisi alacaklarının

Antakya il Belediyesi'ne ve dolayısıyla Hatay Büyükşehir Belediyesi'ne ait olduğuna dair kararına rağmen, Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından söz konusu vergilerin tahsilinin gerçekleştirilmediği görülmüştür.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un Geçici 1' nci maddesinde; bu Kanundaki devir, tasfiye ve paylaşırma işlemlerini yürütmek üzere vali tarafından, bir vali yardımcısının başkanlığında, valinin uygun göreceği kurum ve kuruluş temsilcilerinin ve ilgili belediye başkanlarının katılımıyla devir, tasfiye ve paylaşırma komisyonu kurulacağı, bu komisyona yardımcı olmak üzere valinin görevlendirmesi ile alt komisyonlar da kurulabileceği ifade edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun Belediye başkanının görev ve yetkileri başlıklı 38' inci maddesinde; belediye başkanına, belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak, belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek gibi görevler verilmiş ve bu hususlarda belediye başkanına sorumluluk yüklemiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları başlıklı 61 inci maddesinde gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemlerini muhasebe yetkilisinin yürüteceği, muhasebe yetkilisinin, bu hizmetlerin yapılmasından ve muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumlu tutulacağı, Aynı Kanun' un 38 inci maddesinde de kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanların, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumlu oldukları düzenlenmiştir.

Bahsedilen madde gereği oluşturulan Hatay Valiliği Devir, Tasfiye ve Paylaşırma Komisyonu'nun 28.03.2014 tarih ve 21 sayılı kararı ile 31.03.2014 tarihine kadar tahsil edilmeyen, muaccel olan emlak, çevre temizlik vergilerinin, büyükşehir belediyesine dönüşen Antakya il belediyesine ait olduğu ve dolayısıyla Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından tahsil edileceğini karara bağlamıştır.

2017 yılı hesap dönemi için yapılan incelemede; aşağıdaki tabloda ayrıntısı yer aldığı üzere komisyon kararı gereği Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından tahsil edilmesi gereken emlak ve çevre temizlik vergilerinin tahakkuk kayıtları bulunmasına rağmen tahsilat oranının yok denecek kadar düşük olduğu görülmüştür.

Tablo 6: Vergi Tahsilat Oranları

Verginin adı	Toplam tahakkuk	2017 yılı Tahsilatı	Tahsilattan ret ve iadeler	2017 yılı Net tahsilatı	Tahsilat oranı (%)
Bina Vergisi	1.332.291,08	114.410,77	660,59	113.750,18	8,54
Arsa Vergisi	770.652,40	35.991,62	126,70	35.864,92	4,65
Arazi Vergisi	894,35	0,00	0,00	0,00	0,00
Çevre Temizlik Vergisi	1.983.420,14	50.862,52	0,00	50.862,52	2,56

Yukarda yapılan açıklamalar sonucunda tahakkuk kayıtları yapılan ve Hatay Valiliği Devir, Tasfiye ve Paylaştırma Komisyonu kararı gereği Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından tahsil edilmesi gereken emlak ve çevre temizlik vergilerinin tahsilat oranlarının düşük olması, kurum alacaklarının takip ve tahsilinin gerçekleştirilmediği anlamına geleceği ve zamanaşımına uğramaları halinde mali sorumluluk doğuracağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Kamu idaresi cevabı; “Hatay Valiliği Devir, Tasfiye ve Paylaştırma Komisyonu kararı gereği tahsil edilmesi gereken emlak ve çevre temizlik vergisinin tahsil edilmesi için gerekli çalışmalar başlatılmıştır. 6183 sayılı Amme Alacakları hakkındaki kanun gereğince iş ve işlemler yapılacaktır. 7143 sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun ile tahsilat oranlarının artacağı beklenmektedir.” şeklindedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında Hatay Valiliği Devir, Tasfiye ve Paylaştırma Komisyonu kararı gereği tahsil edilmesi gereken emlak ve çevre temizlik vergisinin tahsil edilmesi için 6183 sayılı Amme Alacakları hakkındaki kanun gereğince iş ve işlemler yapılacağı, 7143 sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun ile tahsilat oranlarının artacağı beklenildiği ifade edilmiştir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun;

“Cebren tahsil ve şekilleri başlıklı 54 üncü maddesi,

Ödeme müddeti içinde ödenmeyen amme alacağı tahsil dairesince cebren tahsil olunur. Cebren tahsil aşağıdaki şekillerden herhangi birinin tatbiki suretiyle yapılır:

1. Amme borçlusu tahsil dairesine teminat göstermişse, teminatın paraya çevrilmesi yahut kefilin takibi,

2. Amme borçlusunun borcuna yetecek miktardaki mallarının haczedilerek paraya çevrilmesi,

3. Gerekli şartlar bulunduğu takdirde borçlunun iflasının istenmesi.

Ödeme emri başlıklı 55 inci maddesi;

Amme alacağını vadesinde ödemeyenlere, 7 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumu bir "ödeme emri" ile tebliğ olunur.

Ödeme emrinde borcun asıl ve ferilerinin mahiyet ve miktarları, nereye ödeneceği, müddetinde ödemediği veya mal bildiriminde bulununcaya kadar üç ayı geçmemek üzere hapis ile tazyik olunacağı, gerçeğe aykırı bildirimde bulunduğu takdirde hapis ile cezalandırılacağı kayıtlı bulunur. Ayrıca, borçlunun 114 üncü maddedeki vazifeleri ve bu vazifeleri yerine getirmediği takdirde hakkında tatbik edilecek olan ceza bu ödeme emrinde kendisine bildirilir.

...

Ödeme emrine itiraz başlıklı 58 inci maddesi;

Kendisine ödeme emri tebliğ olunan şahıs, böyle bir borcu olmadığı veya kısmen ödediği veya zamanaşımına uğradığı hakkında tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde alacaklı tahsil dairesine ait itiraz işlerine bakan vergi itiraz komisyonu nezdinde itirazda bulunabilir. İtirazın şekli, incelenmesi ve itiraz incelemelerinin iadesi hususlarında Vergi Usul Kanunu hükümleri tatbik olunur.

Borcun bir kısmına itiraz eden borçlunun o kısmın cihet ve miktarını açıkça göstermesi lazımdır, aksi halde itiraz edilmemiş sayılır.

(Mülga üçüncü fıkra: 28/1/2010-5951/1 md.)

İtiraz komisyonu bu itirazları en geç 7 gün içinde karara bağlamak mecburiyetindedir.

İtirazında tamamen veya kısmen haksız çıkan borçludan, hakkındaki itirazın reddolunduğu miktardaki amme alacağı % 10 zamla tahsil edilir.

İtiraz komisyonlarının bu konudaki kararları kesindir.

Borcun tamamına bu madde gereğince vaki itirazların tamamen veya kısmen

reddi halinde, borçlu ret kararının kendisine tebliği tarihinden itibaren 7 gün içinde mal bildiriminde bulunmak mecburiyetindedir.

Borcun bir kısmına karşı bu madde gereğince vakı itirazlar mal bildiriminde bulunma müddetini uzatamaz.

Mal bildiri başlıklı 59 uncu maddesi;

Mal bildiri, borçlunun gerek kendisinde, gerekse üçüncü şahıslar elinde bulunan mal, alacak ve haklarından borcuna yetecek miktarın, nevini, mahiyetini, vasfını, değerini ve her türlü gelirlerini veya haczi kabil mal veya geliri bulunmadığını ve yaşayış tarzına göre geçim kaynaklarını ve buna nazaran borcunu ne suretle ödiyebileceğini yazı ile veya sözle tahsil dairesine bildirmesidir.

(Değişik: 26/11/1980 - 2347/6 md.) Köylerde mal bildiri, Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilecek vergiler dışında kalan amme borçları için köy muhtarlığına da yapılabilir.

Sözle bildirim halinde kayfiyet bir zabıtla tesbit edilir. Her iki halde bildirim yapıldığına dair amme borçlusuna pulsuz makbuz verilir.

Haciz başlıklı 62 nci maddesi;

Borçlunun, mal bildiriminde gösterilen veya tahsil dairesince tesbit edilen borçlu veya üçüncü şahıslar elindeki menkul malları ile gayrimenkullerinden, alacak ve haklarından amme alacağına yetecek miktarı tahsil dairesince haczolunur.

(Ek fıkra: 16/7/2004-5228/12 md.) Maliye Bakanlığı amme alacaklarının takibinde haczolunacak malların tespiti amacıyla yapılacak mal varlığı araştırmasının şekli, alanı ve kapsamı ile araştırma yapılacak amme alacaklarının türü ve tutarını belirlemeye yetkilidir. Bu yetki alacaklı amme idaresi itibarıyla da kullanılabilir.

Borçlu tarafından başkasının olduğu beyan veya üçüncü şahıs tarafından ihtiyaten haciz veya istihkak iddia edilmiş bulunan malların haczi en sonraya bırakılır.

Ancak haczolunan gayrimenkul artırmaya çıkarılmadan, borçlu, borcun itfasına yetecek menkul mal veya vadesi gelmiş sağlam alacak gösterirse gayrimenkul üzerinde haciz baki kalmak üzere gösterilen menkul veya alacak da haczolunur.

Şu kadar ki, bu suretle mahcuz kalan gayrimenkulün idare ve işletmesine ve hasılat ve menfaatlerine tahsil dairesi müdahale etmez.

Tahsil dairesi alacaklı amme idaresi ile borçlunun menfaatlerini mümkün olduğu kadar telif etmekle mükelleftir.

Diğer hakların paraya çevrilmesi başlıklı 63 üncü maddesi;

Tahsil dairesi, borçlunun haklarını tasfiye bakımından onun haiz olduğu bütün salahiyetleri kullanarak bir intifa hakkı veya taksim edilmemiş bir miras veya iştirak halinde tasarruf olunan bir mal hissesi gibi malların paraya çevrilebilir hale gelmesini genel hükümler dairesinde sağlar. Bu suretle paraya çevrilebilir hale gelen mallar hakkında da bu kanun hükümleri tatbik olunur.” şeklindedir.

Yukarda yer verilen 6183 sayılı Kanunun ilgili maddeleri gereği tahakkuk kaydı yapılan ve Hatay Valiliği Devir, Tasfiye ve Paylaştırma Komisyonu kararı gereği Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından tahsil edilmesi gereken emlak ve çevre temizlik vergilerinin tahsilinin takip edilmesi ve bahsedilen madde hükümlerine göre işlem tesisi edilmesi gerekmektedir.

Söz konusu vergi alacaklarının zamanında tahsil edilmemesi ve zamanaşımına uğraması halinde kamu zararı oluşacağı, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun Belediye başkanının görev ve yetkileri başlıklı 38' inci maddesi ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları başlıklı 61 inci maddesi gereği ilgililer hakkında mali sorumluluk doğuracağı aşikârdır.

Bulgu konusu tespitinin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 15: İlan ve Reklam Vergisinin Tahsilat Oranının Düşük Olması

Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından tahakkuk kayıtları yapılan İlan ve Reklam Vergisinin tahsilat oranının düşük olduğu görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun Belediye başkanının görev ve yetkileri başlıklı 38' nci maddesinde; Belediye başkanına, belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak, belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek gibi görevler verilmiş ve bu hususlarda belediye başkanına sorumluluk yüklemiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları başlıklı 61'nci maddesinde gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm mali

işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemlerini muhasebe yetkilisinin yürüteceği, muhasebe yetkilisinin, bu hizmetlerin yapılmasından ve muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumlu tutulacağı, Aynı Kanun' un 38 inci maddesinde de kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanların, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumlu oldukları düzenlenmiştir.

2017 yılı hesap dönemi için yapılan incelemede ise ilan ve reklam vergisine ait toplam tahakkukun 9.104.309,35 TL, 2017 yılı tahsilatının 3.542.241,04 TL, ret ve iadelerin 2.861,60 TL, 2017 yılı net tahsilatının 3.539.379,44 TL, tahsilat oranının %38,88 olduğu görülmüştür.

Yukarda yapılan açıklamalar sonucunda tahakkuk kayıtları yapılan ilan ve reklam vergileri tahsilat oranlarının düşük olması, kurum alacaklarının takip ve tahsilinin gerçekleştirilmediği anlamına geleceği ve zamanaşımına uğramaları halinde mali sorumluluk doğuracağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Kamu idaresi cevabı; “Genel ekonomik koşullar ve vergi alacakları ile ilgili olarak son dönemlerde sıklıkla yapılan yapılandırmalar, mükelleflerin vergi ödemelerinde geciktirme, bekletmelerine neden olmaktadır. 7143 sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun ile tahsilat oranlarının artacağı beklenmektedir.” şeklindedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında genel ekonomik koşullar ve vergi alacakları ile ilgili olarak son dönemlerde sıklıkla yapılan yapılandırmaların mükelleflerin vergi ödemelerini zamanında yapmalarına engel olduğunu, 7143 sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun ile tahsilat oranlarının artacağıın beklendiği ifade edilmiştir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun;

“Cebren tahsil ve şekilleri başlıklı 54 üncü maddesi,

Ödeme müddeti içinde ödenmeyen amme alacağı tahsil dairesince cebren tahsil olunur. Cebren tahsil aşağıdaki şekillerden herhangi birinin tatbiki suretiyle yapılır:

1. Amme borçlusu tahsil dairesine teminat göstermişse, teminatın paraya çevrilmesi yahut kefilin takibi,

2. Amme borçlusunun borcuna yetecek miktardaki mallarının haczedilerek paraya çevrilmesi,

3. Gerekli şartlar bulunduğu takdirde borçlunun iflasının istenmesi.

Ödeme emri başlıklı 55 inci maddesi,;

Amme alacağını vadesinde ödemeyenlere, 7 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumu bir "ödeme emri" ile tebliğ olunur.

Ödeme emrinde borcun asıl ve ferilerinin mahiyet ve miktarları, nereye ödeneceği, müddetinde ödemediği veya mal bildiriminde bulunmadığı takdirde borcun cebren tahsil ve borçlunun mal bildiriminde bulununcaya kadar üç ayı geçmemek üzere hapis ile tazyik olunacağı, gerçeğe aykırı bildirimde bulunduğu takdirde hapis ile cezalandırılacağı kayıtlı bulunur. Ayrıca, borçlunun 114 üncü maddedeki vazifeleri ve bu vazifeleri yerine getirmediği takdirde hakkında tatbik edilecek olan ceza bu ödeme emrinde kendisine bildirilir.

...

Ödeme emrine itiraz başlıklı 58 inci maddesi;

Kendisine ödeme emri tebliğ olunan şahıs, böyle bir borcu olmadığı veya kısmen ödediği veya zamanaşımına uğradığı hakkında tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde alacaklı tahsil dairesine ait itiraz işlerine bakan vergi itiraz komisyonu nezdinde itirazda bulunabilir. İtirazın şekli, incelenmesi ve itiraz incelemelerinin iadesi hususlarında Vergi Usul Kanunu hükümleri tatbik olunur.

Borcun bir kısmına itiraz eden borçlunun o kısmın cihet ve miktarını açıkça göstermesi lazımdır, aksi halde itiraz edilmemiş sayılır.

(Mülga üçüncü fıkra: 28/1/2010-5951/1 md.)

İtiraz komisyonu bu itirazları en geç 7 gün içinde karara bağlamak mecburiyetindedir.

İtirazında tamamen veya kısmen haksız çıkan borçludan, hakkındaki itirazın reddolunduğu miktardaki amme alacağı % 10 zamla tahsil edilir.

İtiraz komisyonlarının bu konudaki kararları kesindir.

Borcun tamamına bu madde gereğince vakı itirazların tamamen veya kısmen reddi halinde, borçlu ret kararının kendisine tebliği tarihinden itibaren 7 gün içinde mal bildiriminde bulunmak mecburiyetindedir.

Borcun bir kısmına karşı bu madde gereğince vakı itirazlar mal bildiriminde bulunma müddetini uzatamaz.

Mal bildirimini başlıklı 59 uncu maddesi;

Mal bildirimini, borçlunun gerek kendisinde, gerekse üçüncü şahıslar elinde bulunan mal, alacak ve haklarından borcuna yetecek miktarın, nevini, mahiyetini, vasfını, değerini ve her türlü gelirlerini veya haczi kabil mal veya geliri bulunmadığını ve yaşayış tarzına göre geçim kaynaklarını ve buna nazaran borcunu ne suretle ödiyebileceğini yazı ile veya sözle tahsil dairesine bildirmesidir.

(Değişik: 26/11/1980 - 2347/6 md.) Köylerde mal bildirimini, Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilecek vergiler dışında kalan amme borçları için köy muhtarlığına da yapılabilir.

Sözle bildirim halinde kayfiyet bir zabıtla tesbit edilir. Her iki halde bildirim yapıldığına dair amme borçlusuna pulsuz makbuz verilir.

Haciz başlıklı 62 nci maddesi;

Borçlunun, mal bildiriminde gösterilen veya tahsil dairesince tesbit edilen borçlu veya üçüncü şahıslar elindeki menkul malları ile gayrimenkullerinden, alacak ve haklarından amme alacağına yetecek miktarı tahsil dairesince haczolunur.

(Ek fıkra: 16/7/2004-5228/12 md.) Maliye Bakanlığı amme alacaklarının takibinde haczolunacak malların tespiti amacıyla yapılacak mal varlığı araştırmasının şekli, alanı ve kapsamı ile araştırma yapılacak amme alacaklarının türü ve tutarını belirlemeye yetkilidir. Bu yetki alacaklı amme idaresi itibarıyla da kullanılabilir.

Borçlu tarafından başkasının olduğu beyan veya üçüncü şahıs tarafından ihtiyaten haciz veya istihkak iddia edilmiş bulunan malların haczi en sonraya bırakılır.

Ancak haczolunan gayrimenkul artırmaya çıkarılmadan, borçlu, borcun itfasına yetecek menkul mal veya vadesi gelmiş sağlam alacak gösterirse gayrimenkul üzerinde haciz baki kalmak üzere gösterilen menkul veya alacak da haczolunur.

Şu kadar ki, bu suretle mahcuz kalan gayrimenkulün idare ve işletmesine ve hasılat ve menfaatlerine tahsil dairesi müdahale etmez.

Tahsil dairesi alacaklı amme idaresi ile borçlunun menfaatlerini mümkün olduğu kadar telif etmekle mükelleftir.

Diğer hakların paraya çevrilmesi başlıklı 63 üncü maddesi;

Tahsil dairesi, borçlunun haklarını tasfiye bakımından onun haiz olduğu bütün salahiyetleri kullanarak bir intifa hakkı veya taksim edilmemiş bir miras veya iştirak halinde tasarruf olunan bir mal hissesi gibi malların paraya çevrilebilir hale gelmesini genel hükümler dairesinde sağlar. Bu suretle paraya çevrilebilir hale gelen mallar hakkında da bu kanun

hükümleri tatbik olunur.” şeklindedir.

Yukarda yer verilen 6183 sayılı Kanunun ilgili maddeleri gereği tahakkuk kaydı yapılan ilan ve reklam vergisi tahsilinin takip edilmesi ve bahsedilen madde hükümlerine göre işlem tesisi edilmesi gerekmektedir.

Söz konusu vergi alacaklarının zamanında tahsil edilmemesi ve zamanaşımına uğraması halinde kamu zararı oluşacağı, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun Belediye başkanının görev ve yetkileri başlıklı 38' inci maddesi ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları başlıklı 61 inci maddesi gereği ilgililer hakkında mali sorumluluk doğuracağı aşikârdır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 16: Para Cezaları Tahsilat Oranının Düşük Olması

Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından tahakkuk kayıtları yapılan para cezalarının tahsilat oranının düşük olduğu görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun Belediye başkanının görev ve yetkileri başlıklı 38' nci maddesinde; Belediye başkanına, belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak, belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek gibi görevler verilmiş ve bu hususlarda belediye başkanına sorumluluk yüklemiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları başlıklı 61'nci maddesinde gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemlerini muhasebe yetkilisinin yürüteceği, muhasebe yetkilisinin, bu hizmetlerin yapılmasından ve muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumlu tutulacağı, Aynı Kanun' un 38 inci maddesinde de kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanların, ilgili

kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumlu oldukları düzenlenmiştir.

2017 yılı hesap dönemi için yapılan incelemede ise; diğer para cezaları başlığı altında toplam tahakkuk kaydının 540.169,29 TL, 2017 yılı net tahsilatının 2.441,14 TL ve tahsilat oranının %0,45 olduğu görülmüştür.

Yukarda yapılan açıklamalar sonucunda tahakkuk kayıtları yapılan para cezalarının tahsilat oranlarının düşük olması, kurum alacaklarının takip ve tahsilinin gerçekleştirilmediği anlamına geleceği ve zamanaşımına uğramaları halinde mali sorumluluk doğuracağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Kamu idaresi cevabı; “Genel ekonomik koşullar ve vergi alacakları ile ilgili olarak son dönemlerde sıklıkla yapılan yapılandırmalar, mükelleflerin vergi ödemelerinde geciktirme, bekletmelerine neden olmaktadır. 7143 sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun ile tahsilat oranlarının artacağı beklenmektedir.” şeklindedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında genel ekonomik koşullar ve vergi alacakları ile ilgili olarak son dönemlerde sıklıkla yapılan yapılandırmaların, mükelleflerin vergi ödemelerinde gecikmelere neden olduğu, 7143 sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun ile tahsilat oranlarının artacağına beklendiği ifade edilmiştir.

Tahakkuk kayıtları yapılan para cezalarına ilişkin gelirlerin zamanında tahsil edilmemesi ve zamanaşımına uğraması halinde kamu zararı oluşacağı, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun Belediye başkanının görev ve yetkileri başlıklı 38' inci maddesi ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları başlıklı 61 inci maddesi gereği ilgililer hakkında mali sorumluluk doğuracağı aşikârdır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 17: Telekomünikasyon Altyapı Ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip Ve Tahsil Edilmemesi

Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin sorumluluk sınırları içerisinde bulunan yerler için geçiş hakkı ücret tarifesi belirlenmiş olmasına rağmen bu ücretin takip ve tahsil edilmediği görülmüştür.

27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sabit Ve Mobil Haberleşme Altyapısı Veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo Ve Benzeri Gerecin Tanınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik'te; elektronik haberleşme altyapısı, elektronik haberleşme şebekesi, geçiş hakkı, geçiş hakkı sağlayıcısı, işletmeci, geçiş hakkı ücreti ve geçiş hakkı ücret tarifesi gibi birçok kavram tanımlamıştır. Aynı Yönetmelik'te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları, Yönetmelik'te belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, geçiş hakkına ait ücretlerin ödeme şeklinin sözlenmede yer alacağı hüküm altına alınmış ve ayrıca 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmelik'e eklenmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun Belediye başkanının görev ve yetkileri başlıklı 38' nci maddesinde; belediye başkanına, belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak, belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek gibi görevler verilmiş ve bu hususlarda belediye başkanına sorumluluk yüklemiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları başlıklı 61'nci maddesinde gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemlerini muhasebe yetkilisinin yürüteceği, muhasebe yetkilisinin, bu hizmetlerin yapılmasından ve muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumlu tutulacağı, Aynı Kanun' un 38'nci maddesinde de kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanların, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumlu oldukları düzenlenmiştir.

2017 yılına ilişkin yapılan incelemede Hatay Büyükşehir Belediyesi Meclisi tarafından söz konusu geçiş hakkı ücretleri belirlenmiş olmakla birlikte, kurum mali tablolarında bu gelir kalemine ilişkin herhangi bir tahakkuk ve tahsil kaydına rastlanmamıştır.

Yukarıda yapılan açıklamalar sonucunda Hatay Büyükşehir Belediyesi Meclisi tarafından belirlenen tarifeye uyun olarak geçiş ücreti tahakkuk ve tahsilinin sağlanmaması, kurum alacaklarının takip ve tahsilinin gerçekleştirilmediği anlamına geleceği ve zamanaşımına uğramaları halinde mali sorumluluk doğuracağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Kamu idaresi cevabı; “Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından 27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri taşınmazlara İlişkin Yönetmelik” ile ilgili olarak alınan yetkilendirmeler kapsamında belirlenerek “ücret tarifesi” ne dâhil edilmiştir.

27.12.2012 tarihinde çıkan yönetmeliğe esasen tarafımızca Geçiş Hakkı Bedeli Ücret Tarifesi Hazırlanarak Meclis Onayından geçirilmiştir. Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü’ ne söz konusu bedelin ilgili ilçe belediyelerine aktarılıp aktarılmayacağı hususunda görüş sorulmuş olup olumlu cevap alınmıştır. Bu nedenle Hatay Büyükşehir Belediyesi ve İlçe Belediyelerine aktarım yapılmak üzere kurumlara 2013-2017 yılları için toplam Geçiş Hakkı Bedeli 5 yıl süre göz önünde bulundurularak geçmişe dönük hesaplamalar yapılarak tarafımızca tahakkuklandırılmıştır. (Ek-12)” şeklindedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından 27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri taşınmazlara İlişkin Yönetmelik gereği geçiş ücretinin meclis onayı ile ücret tarifesine dâhil edildiği, Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü’ne söz konusu bedelin ilgili ilçe belediyelerine aktarılıp aktarılmayacağı hususunda görüş sorulduğu ve olumlu cevap alınması sebebiyle de Hatay Büyükşehir Belediyesi ve İlçe Belediyelerine aktarım yapılmak üzere 2013-

2017 yıllarını kapsayan toplam geçiş hakkı bedeli için hesaplamalar yapılarak bu tutarların tahakkuk kayıtlarının yapıldığı ifade edilmiştir.

Tahakkuk kayıtları yapılan geçiş hakkı ücretinin zamanında tahsil edilmemesi ve zamanaşımına uğraması halinde kamu zararı oluşacağı, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun Belediye başkanının görev ve yetkileri başlıklı 38' inci maddesi ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları başlıklı 61 inci maddesi gereği ilgililer hakkında mali sorumluluk doğuracağı aşikârdır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 18: İlçe Belediyelerinden ve Hatay Su Kanalizasyon İdaresinden Yapılan Tahsilatların Bütçeye Gelir Kaydedilmemesi

Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından Körfez Katı Atık Birliğinin faaliyetleri sebebiyle ilçe belediyelerinden ve verilen nakit borçlar nedeniyle Hatay Su Kanalizasyon İdaresinden yapılan tahsilatların bütçeye gelir kaydedilmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 800 Bütçe Gelirleri Hesabı, Hesabın niteliği başlıklı 382'nci maddesinde; bu hesabın, mevzuatı gereğince bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben yapılan tahsilatın izlenmesi için kullanılacağı, hesabın işleyişi başlıklı 383' ncü maddesinde; bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben yapılan her türlü tahsilat bir taraftan ilgisine göre 600-Gelirler Hesabı veya 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara alacak, 100-Kasa Hesabı, 102-Banka Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan bu hesaba alacak 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

2017 yılı için yapılan inceleme de ise Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından nakit ihtiyacının karşılanması amacıyla Hatay Su ve Kanalizasyon İdaresine verilen borçların tahsili ile Körfez Katı Atık Birliği sebebiyle ilçe belediyelerinden yapılan tahsilatların 800 Bütçe Gelirleri Hesabına kaydedilmediği görülmüştür. Dolayısıyla bütçeye gelir kaydedilmesi gereken toplam 16.893.378,60-TL bütçe gelirleri arasında yer almamaktadır.

Yukarda yapılan açıklamalar neticesinde ilçe belediyeleri ile Hatay Su ve Kanalizasyon İdaresinden yapılan tahsilatların bütçeye gelir kaydedilmemesi mevzuat hükümlerine aykırıdır.

Kamu idaresi cevabında; “Hatay Su ve Kanalizasyon İdaresi'ne 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu 27 inci maddesinde; “Büyükşehir Belediyesi ile bağlı kuruluşları, belediye başkanının onayı ile birbirlerinin nakit ihtiyacını karşılayabilir. Bu şekildeki ödünç vermelerde faiz uygulanmaz.” Hükmü yer almaktadır. Bu hüküm uyarınca nakit ihtiyacını gidermek için verilen tutarlar, 132 kurumca alacaklar hesabında izlenmektedir ve nakit verilirken borçlanma mahiyetinde olmadığı için bütçe gideri hesabı çalıştırılmamaktadır. Bundan dolayıdır ki nakit verilen tutarlardan yapılan tahsilatlarda bütçeye gelir olarak kaydedilmemiştir. (Ek-6).” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında, Hatay Su ve Kanalizasyon İdaresi'ne 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 27'inci maddesi gereği nakit ihtiyacı için Hatay Su ve Kanalizasyon İdaresine yapılan ödemelerin 132 Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabında izlendiği ve nakit ödemenin borçlanma mahiyetinde olmadığı için bütçeye gider yazılmadığı, bu nedenle de geri alınan tutarların bütçeye gelir kaydedilmediği ifade edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 132 Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı, Hesabın işleyişi başlıklı 102'nci maddesinde; bütçedeki ödeneğine dayanılarak yapılan ve vadesi bir yıl veya faaliyet dönemi ile sınırlı olan borç verme işlemlerinden doğan alacaklar bir taraftan bu hesaba borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği, bütçedeki ödeneğine dayanılarak verilen borçlardan yapılan tahsilat bir taraftan 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç, anapara tutarı bu hesaba, geçmiş aylar ya da yıllar için hesaplanmış olan faiz tutarı ilgisine göre 181-Gelir Tahakkukları hesabı veya 281 Gelir Tahakkukları Hesabına, içinde bulunulan aya ilişkin olarak hesaplanan faiz tutarı ise 600-Gelirler Hesabına alacak; diğer taraftan 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 27'inci maddesinde, Belediye Başkanının onayı ile Büyükşehir Belediyesi ile bağlı kuruluşların birbirlerinin nakit ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri ve bu işlemlerde faiz uygulanmayacağı ifade edilmekle birlikte; Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 132 Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı, Hesabın işleyişi başlıklı 102'nci maddesi gereği yapılan borç verme işleminin

bütçeye gider yazılması ve verilen borcun geri alınmasında da bütçeye gelir yazılması gerekmektedir.

Ayrıca bulgu konusu sadece verilen nakit borçların Hatay Su Kanalizasyon İdaresi tarafından iade edilmesinde bütçeye gelir kaydedilmemesi olmayıp Hatay Büyükşehir Belediyesi tarafından Körfez Katı Atık Birliğinin faaliyetleri sebebiyle ilçe belediyelerinden yapılan tahsilatlarında bütçeye gelir kaydedilmesi olmakla birlikte bu hususta kamu idaresi cevabında herhangi bir açıklama yapılmamıştır.

Sonuç olarak ilçe belediyeleri ile Hatay Su ve Kanalizasyon İdaresinden yapılan tahsilatların bütçeye gelir kaydedilmemesi mevzuat hükümlerine aykırılık oluşturmaktadır.

Bulgu konusu tespitinin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 19: İlk Madde ve Malzeme Hesabına Kaydedilen Tutarların Doğrudan Giderleştirilmesi

Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin 2017 yılı mali tablolarının incelenmesinde; 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabına kaydedilen tutarların kullanım durumlarına bakılmaksızın doğrudan aynı gün taşınır işlem fişi düzenlenerek 630 Giderler Hesabı kullanılarak giderleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 113, 114, 115 ve 116'ncı maddelerinde 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydedilmesi gereken mal ve malzemelerin muhasebe kayıtlarına ve giriş kaydı yapılan mal ve malzemelerin muhasebe kayıtlardan hangi hallerde çıkarılacağına ilişkin esaslar açıklanmıştır.

Söz konusu mevzuat hükümlerine göre tüketilmek için ilgili birimlere gönderilen ya da kırılma, bozulma vb. suretiyle tüketilemeyecek duruma gelen ya da hurdaya ayrılan ilk madde ve malzemeler kayıtlardan çıkarılmaktadır.

Ancak bu maddelerde bahsedilen hususlar gerçekleşmeden hesaplardan çıkış yapılması veya bu hususların gerçekleşmesine rağmen çıkış yapılmaması kurum stokları ile muhasebe kayıtları arasında uyumsuzluğa sebebiyet verecektir.

Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin muhasebe kayıtlarının incelenmesinde; 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına aynı gün düzenlenen taşınır işlem fişiyle giriş ve çıkış işlemleri yapıldığı ve 630 Giderler Hesabı ile kullanılarak giderleştirildiği tespit edilmiştir. Bu şekilde 334 kayıta

29.896.389,31 TL tutarında ilk madde ve malzemenin giderleştirildiği tespit edilmiş olup, 2016 yılı denetim raporunda da yer alan bu durum stok takibinin hatalı yapılmasına ve mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini olumsuz yönde etkilemesine sebebiyet vermektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bundan sonra hesabın ve Taşınır Mal Yönetmeliği'nin işleyişine uygun olarak taşınır hesaplarına kaydedilecek ve tüketilmesinden sonra giderleştirilecektir. 2018 yılı itibariyle 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabında izlenen tüketim malzemelerinin çıkış işlemlerinin muhasebe kayıtları Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 30'uncu maddesinin 2'nci bendinde denildiği gibi üç aylık periyotlar şeklinde yapılacaktır." Denilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, bulguda belirtilen hususlara iştirak etmiştir. Bununla birlikte; 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydedilen tutarların kullanım durumuna bakılmaksızın doğrudan giderleştirilmesi stok takibini güçleştirdiği gibi, mali tablolarda 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı ile 630 Giderler Hesabında hataya yol açmaktadır.

2016 yılı denetim raporunda da yer alan bulgu konusu hususun devam edip etmediği izleyen yıl denetimlerinde incelenecektir.

8. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI

BİLANÇO

Kurumu HA TAY BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
YIL 2017İLK TARİH 01.01.2017
SON TARİH 31.12.2017

AKTİF		PASİF		
2017		2017		
10	DÖNEN VARLIKLAR	434.768.389,57	III - KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	255.254.307,11
	HAZİR DEDERLER		30 KISA VADELİ YÇ MALY BORÇLAR	25.952.492,33
102	BANKA HESABI	76.092.023,35		25.952.492,33
105	DÖVİZ HESABI	94.626,48	32 FAALİYET BORÇLARI	130.305.168,38
	BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR	233.687,56		130.305.168,38
11	MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR		33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	36.948.404,92
	DİĞER MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR	0,00		4.121.240,24
12	FAALİYET ALACAKLARI			32.827.164,68
120	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	12.652.997,88	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	8.206,546,65
121	GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	18.938.851,25		5.618.709,25
122	GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ	139.423,74		1.128.378,68
	"VEHİCEN DEPUZYU" VE "TBMNATLAR"	3.484.453,19		127.819,95
13	KURUM ALACAKLARI			1.331.638,57
	KURUMCA YERİLEN BORÇLARDAN	197.304.288,99		0,00
14	DİĞER ALACAKLAR		37 BORÇ VE GİDER KAFİLİKLERİ	1.000.000,00
	KYRLERDEN ALACAKLAR HESABI	1.122.682,64		1.000.000,00
15	STOKLAR		38 GELECEK AYLARA AYT GELİRLER VE	52.781.694,83
	YK MADDE VE MALZEME HESABI	9.968.096,57		52.781.694,83
16	ÖN ÖDEMELER			
160	YR AVANS VE KREDİLERİ HESABI	0,00	IV - UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	492.386.582,72
161	PERSONEL AVANSLARI HESABI	0,00	40 UZUN VADELİ YÇ MALY BORÇLAR	318.942.842,25
162	BÜTÇE DİRE AVANS VE KREDİLER HESABI	1.680.081,91		318.942.842,25
	MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN AVANS VE	0,00	43 DİĞER BORÇLAR	1.432.500,03
19	DİĞER DÖNEN VARLIKLAR			1.432.500,03
190	DEVREDEN KATMA DEDER VERGİSİ HESABI	112.227.934,07	47 BORÇ VE GİDER KAFİLİKLERİ	2.500.000,00
197	SAYIM NOKSANLARI HESABI	0,00		2.500.000,00
	DURAN VARLIKLAR	967.945.489,13	48 GELECEK YILLARA AYT GELİRLER VE	171.511.240,44
21	MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR			171.511.240,44
	MENKUL VARLIKLAR HESABI	0,00	V - ÖZKAYNAKLAR	855.072.988,87
22	FAALİYET ALACAKLARI		50 NET DEDER HESABI	133.483.745,11
220	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	44.184.786,81		133.483.745,11
	GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ	432.725,52	57 GEÇMİŞ YILLAR FAALİYET	548.273.228,66
24	MALY DURAN VARLIKLAR			548.273.228,66
240	MALY KURULLARA YATIRILAN	31.410.407,22	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	26.683.984,90
	MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULLARA	9.975.000,00		0,00
25	MADDY DURAN VARLIKLAR			26.683.984,90
250	ARAZY VE ARSALAR HESABI	71.748.895,60		
251	YERLİ VE YERDÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	492.337.908,71		
252	BİNALAR HESABI	76.117.699,48		
253	TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	42.858.561,74		
254	TARITLAR HESABI	48.858.280,03		
255	DEMİRBAZAR HESABI	19.994.526,69		
257	BYRİHMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	116.713.699,84		
	YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	246.982.382,19		
26	MADDY OLMAYAN DURAN VARLIKLAR			
260	HAKLAR HESABI	32.185.175,34		
	BYRİHMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	32.185.175,34		
29	DİĞER DURAN VARLIKLAR			
294	ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDY	1.424.320,03		
299	BYRİHMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	1.424.320,03		
	Aktif Toplam	1.402.713.978,77		
	NAZİM HESAPLAR	1.314.900.807,4	IX - NAZİM HESAPLAR	1.314.900.807,4
		1.210.585.205,8	90 ÖDENEK HESAPLARI	1.210.585.205,8
900	GÖNDERİLECEK BÜTÇE	399.437.174,82		1.210.585.205,8
905	ÖDENEKLİ GİDELER	812.148.031,03	91 NAHİT DİRE TEMİNATLAR VE KYRLERE	47.674.292,85
		47.674.292,85		47.674.292,85
910	TBMNAT MEKTUPLARI	47.674.292,85	92 TAHHÜT HESAPLARI	58.841.108,77
		58.841.108,77		58.841.108,77
920	GİDER TAHHÜTLERİ	58.841.108,77		
		2.717.614.486,17		2.717.614.486,17

Düzenleyen

Muhasebe Yetkilisi

Adı Soyadı :

Adı Soyadı :

Tarih :

Tarih :

İmza :

İmza :

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurumu: HATAY BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

Başlangıç 1.01.2017

Bitiş Tarihi 31.12.2017

Hesap	Yardımcı	Giderin Türü	BORÇ	ALACAK	BAKİYE	Hesap	Yardımcı	Gelirin Türü	BORÇ	ALACAK	BAKİYE
	1						1				
630		GİDERLER HESABI	787.267.657,90	1.006.125,26	786.261.532,70	600		GELİRLER HESABI	58.278.195,05	774.065.827,20	715.787.632,20
630	01	Personel Giderleri	93.977.058,70	0,00	93.977.058,70	600	01	Vergi Gelirleri	675.034,29	9.458.683,88	8.783.649,59
630	02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına	16.619.187,61	0,00	16.619.187,61	600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.538.440,70	40.761.484,66	39.223.043,96
630	03	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	301.207.161,50	355.451,88	300.851.709,60	600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile	0,00	1.730.155,37	1.730.155,37
630	04	Faiz Giderleri	213.017.483,40	0,00	213.017.483,40	600	05	Diğer Gelirler	56.064.720,06	722.062.190,60	665.997.470,60
630	05	Cari Transferler	14.302.277,56	0,00	14.302.277,56	600	11	Değer ve Miktar Değişimleri	0,00	53.312,70	53.312,70
630	12	Gelirlerin Ret Ve İadesinden	1.399.047,94	0,00	1.399.047,94			GENEL TOPLAM	58.278.195,05	774.065.827,20	715.787.632,20
630	13	Amortisman Giderleri	88.313.700,79	0,00	88.313.700,79						
630	14	İlk Madde ve Malzeme	53.324.296,96	650.673,38	52.673.623,58						
630	20	Silinen Alacıklardan	27.550,51	0,00	27.550,51						
630	30	Proje Kapsamında Yapılan	5.079.892,93	0,00	5.079.892,93			FAALİYET SONUCU (+/-)	-70.473.900,50		
		GENEL TOPLAM	787.267.657,90	1.006.125,26	786.261.532,70						

